

Mir-Registru tal-Imwiet tal-Parroċċa Arcipretali Taż-Żebbuġ, Għawdex

L-Ewwel Parti: 1700-1761

HORATIO CAESAR ROGER huwa Professur tal-Latin u tal-Grieg fl-Università ta' Malta

Illum il-gurnata, meta jmut xi ħadd, l-Arcipriet jimla formula li tkun stampata f'registru tal-imwiet. Din il-formula ma tantx tħalli spazju biex l-Arcipriet inizzel xi ċirkustanzi ta' dik il-mewta li tkun seħħet fir-raħal, bħalma huma disgrazzji, qtil, mard u suċidji. Jekk ikun Arcipriet li jhobb l-Istorja, dan jaf jikteb fil-margni dak li jhoss ikun ta' interess għall-istudjuż tal-futur. Izda fil-passat, mhux hekk kien il-każ.

Fil-parroċċa tagħna għandna erba' registri tal-imwiet, kollha miktubin bl-idejn. L-ewwel wieħed huwa miktub fuq karti vojta, waqt li l-aħħar tlieta skont formuli.

L-ewwel mewt imsemmija fl-ewwel volum hi dik ta' Frangisku Bugeja, bin Girgor u Marija, ta' sena u tlett xhur, li seħħet fit-13 ta' Ottubru, 1689, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali, miktuba mill-ewwel Kappillan taż-Żebbuġ, Dun Frangisk Vella.¹ Dan il-volum jispiċċa proprju bil-mewt tal-Kappillan Bartilmew Busuttill.

L-ewwel waħda tat-tieni volum hi dik ta' Marija Cefai, mart Ġużeppi u bint Frangisku Calleja u Roża Vella, ta' 53 sena, li seħħet fis-16 ta' Settembru, 1918, fit-12.30p.m., u ndifnet l-għada fil-Knisja Parrokkjali, fil-qabar numru 21, miktuba mill-Kappillan Antonju Grima.

It-tielet volum jibda bil-mewt ta' Karmela Mangion, armla ta' Karmelu u bint Ġużeppi Zammit u Teodora Aquilina, ta' 69 sena, li seħħet fis-7 ta' Marzu, 1949, fid-9.30a.m., u ndifnet l-għada fiċ-ċimiterju tar-raħal fil-qabar numru 10, miktuba mill-Kappillan Frangisku Mercieca.

Fl-aħħar nett, l-aħħar volum, dak prezenti, jibda bil-mewt ta' Orazju Vella, bin Antonju u Marija Saliba, li miet ta' 24 sena fid-9 ta' Jannar, 1990, fis-7.15a.m., fir-residenza tiegħu, 75, Triq Skapuċċina, u ndifen l-għada fiċ-ċimiterju fil-qabar numru 5, miktuba mill-Arcipriet Wiġi Vella, li semma' kif irċieva biss l-Grizma tal-Morda minn Dun Ġorg Vella peress li "ma kellux użu tar-raġuni". Kummenti bħal dawn huma regolari sa mill-bidu tal-ewwel volum, għaliex il-Vjatu ma kienx jingħata jekk il-persuna ma kelliex l-użu tar-raġuni, jew ma setgħetx tibra' is-Sagrament għal raġunijiet diversi.

Minn dak li wieħed jista' jara f'dawn l-erba' registri, dak l-ewwel wieħed bil-bosta jisboq l-oħrajn. Huwa

ra 229 sena ta' użu minn 9 Kappillani differenti (Vella, Tabone, Speranza, De Giovanni Inglott, Spiteri, Grima, Hili, Camilleri, Busuttill), mentri t-tieni volum dam jintuża biss għal 31 sena minn tliet Kappillani differenti (Grima, Cauchi, Mercieca), waqt li t-tielet intuża għal 41 sena minn żewġ Kappillani (Mercieca, Vella). Dak prezenti, miktub mill-Arcipriet Vella, Saliba u Micallef, għadu jimtela. Il-lingwa li biha kienu jtniżżlu l-imwiet kienet il-Latin, xi kultant it-Taljan, izda illum qed jintuża l-Malti.

Sakemm ma kinux jintużaw formuli fir-registri, il-Kappillan kien iħossu liberu jesprimi ruħu b'Latin sabiħ dwar il-fatt li t-tali parruċċan miet. Ma kienx sempliċiment jgħid li "miet", imma kien jivvinta espressjoni, waħda isbaħ mill-oħra, biex jgħid dan. Din il-figura ta' stqarrija nsejnhula "*periphrasis*". Qabel ma ngħaddu għall-kontenut ta' dawn ir-registri, tkun haġa sabieħa u ta' għieh lill-istess Kappillani tal-passat li nittrattaw silta mill-espressjonijiet li kienu jużaw bil-Latin. Espressjonijiet simili, kollha stil sublimi, ma nsibux bħalhom fir-registri tal-magħmudijiet, Grizma tal-Isqof, u żwiġijiet.

Ad aeterna gaudia rapta est: (ir-ruħ) giet maħtufa lejn il-ferħ etern.

Ad aeterna tabernacula evolata est: (ir-ruħ) ittajret lejn it-tined eterni.

Ad aeternam beatitudinem ivit: mar lejn il-ferħ etern.

Ad aeternam felicitatem ascendit: Tela' lejn l-hena eterna.

Ad aeternam gloriam evolavit: tar lejn il-glorja eterna.

Ad aeternam requiem evolavit: tar lejn il-mistrieħ etern.

Ad coelestem gloriam ascendit: tela' lejn il-glorja tas-Sema.

Ad coelestem patriam evolavit: tar lejn il-pajjiż tas-Sema.

Ad coelestem patriam pervenit: wasal fil-pajjiż tas-Sema.

Ad coelorum regnum evolavit: tar lejn is-Saltna tas-Smewwiet.

Ad coelos ascendit: tela' lejn is-Smewwiet.

Ad coelum ascendit: tela' lejn is-Sema.

Ad Dominum evolavit: tar lejn il-Mulej.

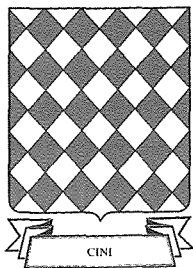
Ad Dominum suum rediit: Irritorna lejn il-Mulej tiegħu.

Ad gloriam aeternam evolavit: tar lejn il-glorja eterna.

Ad laudandum Deum ivit: mar biex ifaħħar lil Alla.

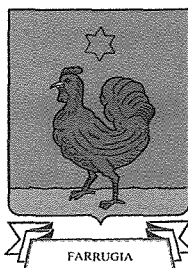
Ad regnum coelorum ascendit: tela' lejn is-saltna tas-Smewwiet.

Ad sedem aeternam ascendit: tela' fil-post etern.

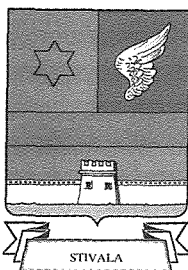

1. Xi haġa li forsi hadd ma jaf hi li l-ewwel saċerdot li nafu bih miż-Żebbuġ kien **il-Kanonku Pietru Cini**, bin Indri u Andreana. Għalkemm l-ewwel registru tal-imwiet taż-Żebbuġ ma jsemmihx, proprju għaliex miet qabel l-1688, u għax kien iservi fil-Matrici ta' Għawdex, peress li kien persuna importanti għaž-Żebbuġ, jien hassejt li kelli nibda bih. Fil-fatt, hu miet fl-**10 ta' Lulju, 1674**, ta' 57 sena, u ndifen fil-Matrici.⁴ Huwa twieled f'Għawdex fil-25 ta' Mejju, 1617.⁵ Missieru kien bidwi (*massaro*). Ta' 16-il sena, ircieva l-ewwel tonsura minn Mons. Isqof Cagliares fit-18 ta' Frar, 1629, fil-Knisja ta' Santu Wistin, ir-Rabat ta' Għawdex, meta libes isuttana u beda jservi lill-Knisja.⁶ Ingħata l-Ordnijiet Minuri minn Mons. Isqof Balaguer fl-20 ta' Settembru, 1636, fil-Knisja Parrokkjali ta' San Pawl Nawfragu fil-Belt Valletta, u gie ordnat suddjaknu fid-29 ta' Mejju, 1638, fil-Knisja Parrokkjali ta' San Lawrenz f'Vittoriosa.⁷ Gie ordnat djaknu fit-18 ta' Ġunju, 1639, fil-Knisja ta' Sidna Marija ta' Ġesù fir-Rabat ta' Malta, u saċerdot fil-21 ta' Settembru, 1641, fil-Knisja Parrokkjali ta' San Lawrenz f'Vittoriosa.⁸ Ġa fl-1649, kien qieghed jaħdem bħala Ekonomiku (*fiscale*) fil-Palazz tal-Isqof f'Għawdex.⁹ Għalkemm ma kellux razzet tiegħu, intqal li kien jizra' bl-għajjnuna tal-annimali ta' haddieħor f'għelieqi li parti kienu tiegħu u parti kienu mqabbla lilu. B'kollox, kien jieħu hsieb seba' salmi ta' art,¹⁰ li kienu jiġu 112 tomni. Kien ġa jservi bħala Kanonku fil-Matrici fl-1653¹¹ u sal-1662.¹² Il-Kanonku Pietru Cini ħalla bħala legat lill-Knisja tas-Assunta fiż-Żebbuġ art li kienet tipproduċi l-qamh li kellu jipprovdi ħobż lill-fqar fil-festa tar-raħal.¹³ Dan il-fatt li ħalla legat lill-knisja prinċipali taż-Żebbuġ jikkonferma li kien jappartjeni lil dan ir-raħal. Kien u għadu żball li fis-sagrastija tal-knisja tagħna, f'inkwadru mdendel man-naħa tal-Punent, ismu jidher bħala Dun Indri Cini, li ma kienx jeżisti. Forsi li l-iżball sar peress li kemm missieru u kemm ommu ssemmew għal Sant' Indrija, qaddis dak iż-żmien meqjum fir-raħal tagħna. Missieru, Indri, miet fl-4 ta' Jannar, 1663, u ndifen fil-Matrici.¹⁴ Ommu, Andreana, mietet fit-30 ta' Diċembru, 1672, u ndifnet fil-Matrici.¹⁵ Hutu kienu jinkludu lil Margerita, li mietet fis-6 ta' Ottubru, 1639, u ndifnet fil-Matrici,¹⁶ u Antonju, li żżewweġ lil Marija Theuma, bint Pietru u Ġovanella, fid-19 ta' Awwissu, 1640, fil-Matrici. Berkilhom iż-żwieġ l-Arcipriet Pontremoli, waqt li x-xhieda kienu Dun Frangisku Mercieca, Ġużeppi Mercieca u oħrajn.¹⁷ Huwa mbagħad iżżewweġ lil Speranza Zahra, bint Ġwanni Battista u Marija Laurier, fl-10 ta' April, 1660, fil-Matrici. Ix-xhieda kienu Dun Orazju Sammut u Ġużeppi Amaira.¹⁸ Antonju miet fiż-Żebbuġ fit-2 ta' Ottubru, 1694, fl-età ta' 75, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Uliedu kienu jinkludu lil Klement,¹⁹ Tommasika,²⁰ Ursula,²¹ Sor Marija Cini (9), Kljara Cini, li żżewweġet lil Ewġenju Camilleri, dan ta' l-aħħar in-nannu ta' Dun Ġwanni Battista Camilleri, fis-26 ta' Awwissu, 1685, fil-Knisja Parrokkjali taż-

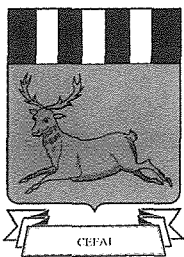
Żebbuġ, Ġwanni Indri Cini, li kien iżżewweġ lil Ubaldiska Saliba,²² Ġlormu Cini, miżżewweġ lil Katerina Bugeja,²³ u Roza Cini (31).

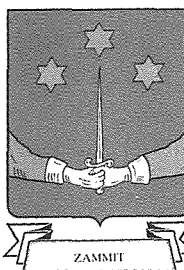
2. L-ewwel mewt mhux tas-soltu li niltaqgħu magħha fl-ewwel volum tal-imwiet hija dik ta' **Paskal Farrugia**, bin Xmun u Marija Zammit, li miet għall-għarrieda, meta jew wara li waqa' mal-art,²⁴ fid-**29 ta' Mejju, 1700**, fl-għomor ta' 75 sena, u ndifen fil-Knisja taż-Żebbuġ. Martu, Pawla, mietet fiż-Żebbuġ fil-25 ta' Frar, 1723, ta' 80 sena. Missieru, Xmun, bin Paskal u Vennera Camilleri, kien iżżewweġ li Marija Zammit fil-Knisja taż-Żurrieq fl-14 ta' Novembru, 1649.²⁵ Paskal innifsu kien miżżewweġ darbtejn. Wara li romol, huwa żżewweġ lil Pawla Bonnici, li kellha lil oħtha jisimha Margerita, bint Matteolu u Speranza (27, 30), fis-26 ta' April, 1676, fil-Knisja Matrici ta' Għawdex. Ix-xhieda kienu Mastru Danjel u Ġwanni Anġlu Cefai (4).²⁶

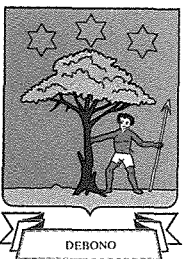
3. Dan l-ewwel volum isemmi l-ewwel mewta ta' saċerdot miż-Żebbuġ. Dan kien **Dun Frangisk Stivala**, li miet ta' 80 sena fit-**30 ta' Awwissu, 1706**, u, skont it-testment tiegħu, indifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Huwa ħalla ħafna legati lill-Parroċċa tiegħu.²⁷ Huwa twieled fl-1 ta' Settembru, 1627, u tghammed l-għada fil-Matrici mill-Arcipriet Salvu Pontremoli. Il-parrinu tiegħu kien il-Kanonku Bartilmew Zarb.²⁸ Missier Dun Frangisk, Ġwanni Marija Stivala, kien bidwi jaħdem l-għelieqi tiegħu mlaqqma "Ta' Sokkor".²⁹ Bin Marjanu u Marjetta,³⁰ huwa żżewweġ lil Ġlorma Corso, bint Paskal, fis-27 ta' Awwissu, 1621, fil-Matrici. Ix-xhieda kienu Bartilmew Madiona u Mastru Duminku Formosa. Berkilhom iż-żwieġ Dun Dumink Apap.³¹ Hut Dun Frangisk Stivala kienu jinkludu lil Fjorenza, li mietet ta' 16 sena fil-21 ta' Novembru, 1637, u ndifnet fil-Matrici fil-qabar numru 19,³² u lil Grazzja, mart in-Nutar Tumas Debono u omm Dun Wistin Debono (26).³³ Ġlorma Stivala mietet fis-16 ta' Ġunju, 1655, u ndifnet fil-Matrici.³⁴ Dun Frangisk Stivala ħa l-ewwel tonsura mill-Isqof Balaguer fit-23 ta' Settembru, 1641, fil-Palazz tal-Isqof f'Vittoriosa. Hu attenda Skola tal-Grammatika mmexxija mil-Pirjol tal-Monasteru ta' Santu Wistin fil-Knisja tal-Madonna Ta' Savina. Kien jilbes suttana qasira u jzomm it-tonsura.³⁵ Gie ordnat Suddjaknu mill-Isqof Balaguer fis-27 ta' Frar, 1649, fil-Knisja tal-Madonna tal-Karmnu f'Valletta,³⁶ u Saċerdot qabel l-1667. Dan jidher ċar mir-Rollo tas-saċerdoti f'Għawdex,³⁷ u mill-Viżta Pastoralis li l-Isqof Luca Bono għamel lill-Gżira ta' Għawdex f'dik is-sena, meta Dun Frangisk wera d-dokumenti tiegħu li kienu juru meta ħa l-ewwel tonsura, l-erba' Ordnijiet Minuri u t-tlieta Magġuri.³⁸

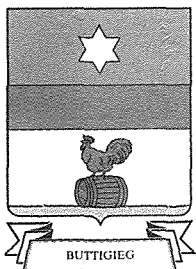
4. Tliet snin wara, l-istess **Ġwanni Anġlu Cefai**, li kien xhud fiż-żwieġ ta' Paskal Farrugia (2), miet fit-**2 ta' Ottubru, 1709**, ta' 78 sena, wara li waqa u ħabat rasu ma' ġebbla.³⁹ Dan kien benefattur kbir tal-Knisja taż-Żebbuġ peress li ħalla dħul mill-proprjetà tiegħu imur għall-knisja.⁴⁰ Bin Salvu u Imperja Attard, Ġwanni Anġlu Cefai żżewweġ lil Katerina Saliba, bint Bernard u Grazzja, fit-3 ta' Ottubru, 1660, fil-Matrici. Ix-xhieda kienu Duminku Dalli u Ġormu Cremona (7, 16, 25).⁴¹ Missieru, Salvu Cefai, iżżewweġ lil Imperja Attard, bint Antonju u Nażika Zammit, fit-30 ta' Awwissu, 1624, fil-Knisja Parrokkjali ta' Vittoriosa.⁴² Huwa miet fit-3 ta' Awwissu, 1658, u ndifen fil-Matrici.⁴³

5. Xahar wara seħħet mewt simili. Fil-**21 ta' Novembru, 1709**, **Mawrizju Zammit**, bin Ferrandu u Leonora, ħa sehem fil-quddiesa fil-festa tal-Preżentazzjoni tal-Madonna, festa li għadha ssir f'dik il-ġurnata sal-lum. Meta ħareġ mill-knisja, waqa' u miet fit-triq.⁴⁴ Kellu 50 sena. Huwa kien iżżewweġ lil Anġelika Muscat, bint Ġuzeppi u Mundika Falzon, fis-7 ta' Ġunju, 1651, fil-Knisja Parrokkjali ta' Ғaž-Żebbuġ, Malta.⁴⁵ Martu, Anġelika, għexet għal ħafna snin wara, tant li mietet fis-17 ta' Lulju, 1725, ta' 80, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Mawrizju kien minn Ғal-Qormi, waqt li Anġelika kienet minn Ғaž-Żebbuġ, u t-tnejn ġew joqogħdu fiż-Żebbuġ ta' Għawdex wara li żżewġu. Dan kien każ ieħor li bniedem minn barra raħal miet hawn.

6. Għalkemm mhux imsemmi fir-Registru tal-Imwiet taż-Żebbuġ, **Dun Salvu Debono**, li għadda ħajtu barra mir-raħal u miet fir-Rabat ta' Għawdex, kien miż-Żebbuġ. Dan kien ħu Dun Wistin Debono (26), ikbar minnu, li ppresieda fl-għoti tal-Ordinijiet Minuri fuq ħuh. Huwa miet fit-**13 ta' Diċembru, 1712**, fl-età ta' 53 sena, u ndifen fil-Matrici fil-qabar numru, 3.⁴⁶ Fil-Viżta Pastoral li l-Isqof Cocco Palmieri għamel f'Għawdex f'April, 1687, Dun Salvu Debono kien ġie eżaminat u kkonfermat fost il-Kappillani tal-Kor tal-Matrici.⁴⁷

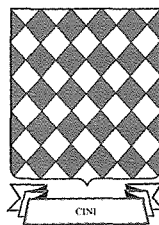

7. Sentejn wara nsibu l-ewwel mewt traġika, dik ta' tifel ta' disa' snin li miet f'għat taħt il-piż tat-tiben fid-**19 ta' Ottubru, 1714**.⁴⁸ Dan kien **Nazju Buttigieg**, bin Ġwanni Marija u Marija Cremona, li twieled fiż-Żebbuġ fit-30 ta' Mejju, 1705, u tgħammed l-għada fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ mill-Kappillan Dun Frangisku Vella. Il-parrinijiet

tiegħu kienu Mawrizju Cremona u oħtu, Andreana, mart Benedittu Formosa, mill-Għarb. Missier Nazju, Ġwanni Marija Buttigieg, bin Ġuzeppi u Maria, twieled fl-Għarb u tgħammed fil-Matrici fis-17 ta' Diċembru, 1677, mill-Arcipriet Camilleri. Il-parrinu tiegħu kien il-Kjerku Rokku Camilleri.⁴⁹ Huwa żżewweġ lil Marija Cremona, bint Ġormu (4, 16, 25) u Katerina, fil-15 ta' Frar, 1703, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ il-Kappillan Dun Frangisku Vella, waqt li x-xhieda kienu Mawrizju Zammit, bin Ġwanni Battista, Tumas Zammit (17), bin Salvu, u Ġwanni Marija Abela, ilkoll mill-Għarb. Marija Cremona tgħammedet fil-Matrici fit-28 ta' Novembru, 1667, mill-Arcipriet. Il-parrinu tagħha kien Ġwanni Indri Mifsud.⁵⁰ Hija mietet fiż-Żebbuġ fil-31 ta' Mejju, 1705, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali.

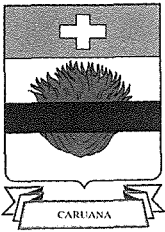

8. Sentejn wara tniżżel l-ewwel rapport ta' mewt li seħħet barra mir-raħal. Din kienet dik ta' **Frangisku Camilleri**, ħu Dun Mikiel Anġlu Camilleri, bin Orazju u Kristina Vella. Huwa miet f'Cospiua fit-**3 ta' Diċembru, 1716**, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali ta' hemmhekk. Twieled fiż-Żebbuġ fit-13 ta' Settembru, 1701, u tgħammed fl-istess jum min Dun Wistin Debono (26) fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinu tiegħu kien il-Kappillan, Dun Frangisku Vella. Missieru, Orazju Camilleri, bin Karlu u Izabella Agius, ħu Ewġenju (9, 13, 23, 28, 31), innannu ta' Dun Ġwanni Battista Camilleri, u Marija, mart Karmelu Attard (23), dak li fl-1780 ħallas biex isir dak il-lampier li għadu jintuża fil-festa, li fuqu hemm minquxa l-ittra "M" u x-xbieha ta' San Ġuzepp iżomm il-ġilju f'idej, iżżewweġ lil Kristina Vella, bint Ġakbu u Margerita Cassar, fit-13 ta' Settembru, 1700, fil-Matrici. Berkilhom iż-żwieġ il-Kanonku Ġwanni Pietru Dalli, waqt li x-xhieda kienu l-Kjerku Bernardu Grima u Indri Cauchi.⁵¹ Huwa miet fiż-Żebbuġ fil-11 ta' Mejju, 1750, ta' 80 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

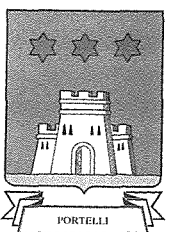

9. Seba' snin wara nsibu l-mewt tal-ewwel soru fiż-Żebbuġ, **Sor Maria Cini**, li mietet fid-**9 ta' April, 1723**, ta' 62 sena, wara marda twila,⁵² u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Dawn is-sorijiet mhux bilfors kienu jgħixu f'kunvent. Kienu jilbsu l-abitu skont l-Ordni Religjuża tagħhom, u kellhom rikonoxximent mill-Isqof. Fil-fatt, hija msemmija flimkien ma' oħrajn bħala Soru Terzjarja Dumnikana fil-Viżta Pastoral li l-Isqof Cocco Palmieri għamel lil din il-parroċċa fit-12 ta' Mejju, 1698. Fil-Viżta tas-sena ta' wara, dik tat-22 ta' Ottubru, 1699, hija, flimkien mas-sorijiet l-oħrajn, ġew miżmuma li joħorġu bl-abitu peress li ma wrewhx id-dokumenti neċessarji li kienu juru li kienu kanonikament sorijiet.⁵³ Bint Antonju u Speranza Zahra (28), hija tgħammedet fil-Matrici fil-11 ta' Novembru, 1661, mill-Arcipriet, il-

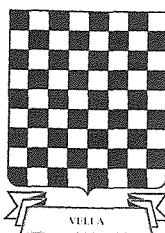
Kanonku Ġwanni Antonju Camilleri. Il-parrinu tagħha kien Ġwanni Pawlu Schembri.⁵⁴ Hija kienet oħt Kjara Cini, mart Ewġenju Camilleri (8, 9, 13, 23, 28, 31), innannu ta' Dun Ġwanni Battista Camilleri, Ġwanni Indri Cini (28), ir-raġel ta' Ubaldiska Saliba, Ġlormu Cini, ir-raġel ta' Katerina Bugeja, Roża Cini (31), Tommasika, li mietet fis-16 ta' Jannar, 1677, ta' xahar, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina,⁵⁵ u Ursula, li mietet fit-18 ta' Awwissu, 1678, ta' erba' xhur, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina.⁵⁶

10. Hames snin wara, fit-**30 ta' Marzu, 1728**, niltaqgħu mat-*tieni* mewt ta' tifel, din id-darba mhux b'disgrazzja, imma b'xi marda. Dan kien **Ġwanni Caruana** li kellu biss 12-il sena, u peress li kien jirremetti kontinwament, ma setax jitqarben⁵⁷. Huwa ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Bin il-Kjerku Ġużeppi u Marija, Ġwanni Caruana twieled fiż-Żebbuġ fis-16 ta' Ġunju, 1716, u tgħammed l-għada mill-Kappillan, Dun Frangisku Vella, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrini tiegħu kienu Ġwanni Theuma, mix-Xagħra, u Ġlorma Mizzi, mart Frangisku, mir-Rabat. Sa qabel il-Konċilju Vatikan II, kien possibbli li rġiel jieħdu l-Ordinijiet Minuri u anke jizzewġu, u għalhekk kienu jissejgħu "Kjeriċi". Kienu jservu fil-parroċċa u jipparteċipaw fir-reċitar tal-Uffizzju Divin fil-Kor. Il-Kjerku Ġużeppi Caruana, bin Ġwanni Marija u Margerita, iżzewweġ lil Marija Mizzi, bint Duminku u Anna Vella, fil-15 ta' Settembru, 1709, fil-Knisja Parrokkjali tan-Nadur.⁵⁸ Huwa miet fiż-Żebbuġ fil-11 ta' Diċembru, 1763, ta' 82 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Martu, Marija, mietet mewta ta' malajr fiż-Żebbuġ fid-19 ta' Novembru, 1773, ta' 86 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

11. Sitt snin wara, niltaqgħu mal-ewwel mewt fiż-Żebbuġ ta' tarbija li missierha kien minn Malta. Dan kien **Beninju Portelli**, bin Gejtanu u Petronilla, minn Vittoriosa, li miet fit-**28 ta' Mejju, 1734**, ta' għaxar xhur, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Missieru, Gejtanu Portelli, bin Antonju u Izabella, minn Vittoriosa, iżzewweġ lil Petronilla Caruana, bint Maruzzu u Marija Farrugia, fit-28 ta' Awwissu, 1729, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Ommu mietet fiż-Żebbuġ ħafna snin wara, fit-22 ta' Lulju, 1784, ta' 73 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

12. Ftit xhur wara, fl-**14 ta' Ġunju, 1734**, mietet **Katerina Vella**, mart Nazju. Għalkemm kulhadd imut b'xi marda, jekk mhux b'xi disgrazzja, il-Kappillan ħass li kellu jispjega għaliex Katerina la tqarbnat u lanqas qerret qabel ma mietet. Bl-istess marda tagħha, hija

spiċċat ma tistax tibra', u f'dawk l-aħħar mument, tilfet ukoll is-sensi tagħha.⁵⁹ Minkejja l-kondizzjoni sfortunata tagħha, hija xorta ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Bint Salvu Gambin u Vittorja Mizzi, mill-Parroċċa tal-Matrici, hija żzewġet lil Nazju Vella, bin Salvu u Pawla, miż-Żebbuġ, fl-10 ta' Awwissu, 1721, fil-Knisja ta' San Kożma u San Damjan fir-Rabat. Berkilhom iż-żwieġ il-Viċi-Arcipriet, il-Kanonku Wiġi Cefai, waqt li x-xhieda kienu Dun Ġużepp Farrugia u Pawlu Galea.⁶⁰ Missierha, Salvu Gambin, bin Matteolu u Grazzja, iżzewweġ lil Vittorja Mizzi, bint Tumas u Grazzja, fil-15 ta' Settembru, 1686, fil-Knisja ta' Santa Sabina, ir-Rabat. Berkilhom iż-żwieġ Dun Pawl Lautier, waqt li x-xhieda kienu Ġwanni Pace u Damjan Spiteri.⁶¹

F'dan l-ewwel registru, meta wieħed jasal f'folju 26, isib din in-nota li ġejja, miktuba mill-Kappillan, Dun Frangisku Vella. Hija titratta fuq il-konsagrazzjoni tal-knisja, fuq it-tqegħid tal-għadam ta' San Klaru u San Bonifaċju fl-altar maġġur, fl-għotja tal-Indulgenza Plenarja u fuq iċ-ċelebrazzjoni tal-anniversarju tal-konsagrazzjoni li kellha tibda ssir fir-raba' Hadd ta' Settembru flok fit-30 ta' Settembru:

Die ultima Septembris 1736

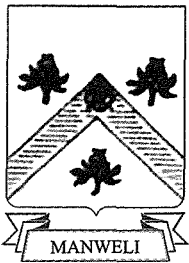
Ill[ustrissim]us ac R[everendissim]us Paulus Alferanus E[isco]pus Mel[itens]is facta die praecedenti visita[tio]ne hodie die Do[meni]ca consecravit nostram hanc Parochialem Ecclesiam, ponens reliquias S[ancto]rum Martyru[m] Clarij, Praesbyteri, cuius dies celebratur martyrij octavo die Novembris, et Sancti Bonifaci, cuius dies est decima quarta Maij, in sepulcro Altaris Maioris cum concessione indulgentiae plenariae, et in anniversarijs in p[er]petu[um] ut asseruit sibi concessa[m] a S[anctissim]o D[omi]no Benedicto XIII. Item, in actu conservationis (ad mea[m] instantia[m]) concessit ut anniversariu[m] cum octava celebretur in p[er]petu[um] no[n] die ultima, sed die Dominica qui erit quarta Do[mini]ca eiusdem mensis \Septem/bris cu[m] d[ic]ta Indulgentia ut videri possit melius in registro consecrationis in Curia Magna Ep[iscop]ali. Ita \est/. F[rancisc]us Vella, Parocus.

Din in-nota hija kkuppjata wkoll fir-registru tal-magħmudijiet, l-ewwel volum, f.61v. Nittraduċi għall-Malti kif ġej:

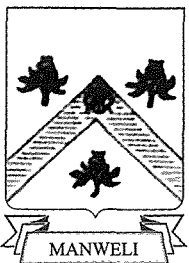
L-aħħar jum ta' Settembru, 1736.

L-Eċċellenza Reverendissima Tiegħu, Paul Alferan De Bussan, Isqof ta' Malta, wara li saret il-Viżta fil-jum ta' qabel, illum, il-Hadd, ikkonsagra din il-knisja parrokkjali tagħna, waqt li poġġa r-relikwi tal-Qaddisin Martri, Klaru, Sacerdot, li l-jum tal-martirju tiegħu huwa ċċelebrat fit-tminn jum ta' Novembru, u San Bonifaċju, li l-jum tiegħu huwa l-erbatax ta' Mejju, fl-ossarju tal-altar maġġur bil-konċessjoni tal-Indulgenza Plenarja u fl-anniversarji għal dejjem, kif stqarr li kien mogħti (il-permess) lillu mill-Qdusija Tiegħu Benedittu XIII. Ukoll, fil-mument

li fih (ir-relikwi) kienu qed jitpoġġew f'posthom, għat-talba tiegħi, ta li l-anniversarju jiġi ċelebrat b'ottava bl-imsemmija Indulġenza għal dejjem mhux fl-aħħar jum, imma fil-jum tal-Ħadd li jkun ir-raba' Ħadd tal-istess xahar ta' Settembru, kif jista' jidher aħjar fir-reġistru tal-konsagrazzjoni fil-Kurja l-Kbira tal-Isqof. Hekk ikun. Frangisku Vella, Kappillan.

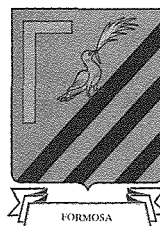
13. Sena wara kellha sseħħ disgrazzja oħra, din id-darba dik ta' **Pietru Klement Manuelli**, bin Ġwanni Pawlu u Ursula Saliba, ta' 14-il sena, li ġrat fis-**27 ta' Lulju, 1737**. Id-disgrazzja ġrat meta t-tifel ġie mkaxkar minn barri.⁶² Huwa ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Pietru Klement Manuelli kien jiġi n-neputi ta' Dun Frangisk Manuelli, u z-ziju tal-Kanonku Anġlu Manuelli, bin Ġwanni Marija u Liberata Agius, u kienu jiġu minni fil-bogħod.⁶³ Huwa twieled fiż-Żebbuġ fl-20 ta' Novembru, 1723, tgħammed fl-istess jum mill-Kappillan Frangisku Vella fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinijiet tiegħu kienu Pietru Saliba, bin Frangisku, u Duminka Saliba, bint Duminku u Izabella, mill-Parroċċa tal-Matrici. Missieru, Ġwanni Pawlu Manuelli, bin Ġwanni Marija u Anġelika Cassar, twieled fiż-Żebbuġ fit-12 ta' Lulju, 1702, u tgħammed fl-istess jum fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ mill-Kappillan, Dun Frangisk Vella. Il-parrinu tiegħu kien Duminku Zahra. Huwa żżewweġ lil Ursula Saliba, bint Klement u Alfonsa (23, 25), fit-2 ta' Awwissu, 1721. Berkilhom iż-żwieġ il-Kappillan, Dun Frangisk Vella, waqt li x-xhieda kienu Salvu Vella, bin Ewġenju (8, 9, 23, 28, 31), u Frangisk Portelli (30), bin Benedittu. Huwa miet fit-28 ta' Ottubru, 1779, ta' 77 sena. Martu, Ursula, twieldet fiż-Żebbuġ fit-8 ta' Ottubru, 1695, u tgħammedet fl-istess jum mill-Kappillan, Dun Frangisk Vella, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinu tagħha kien Pietru Bugeja, mir-Rabat. Hija mietet fiż-Żebbuġ fl-10 ta' Awwissu, 1765, ta' 77 sena.

14. Sentejn wara miet in-nannu ta' Pietru Klement Manuelli, **Ġwanni Marija Manuelli**, l-antenat tiegħi miż-Żebbuġ. Għalkemm miet mewta naturali, ir-raġuni għaliex qiegħed jidher hawn hi l-kumment li l-Kappillan għamel meta qal li "kien midfun minna s-sacerdoti",⁶⁴ jiġifieri, kien akkumpanjat mill-Kleru, kumment li kien rari ħafna li tiltaqa' miegħu. Dan ifisser li Ġwanni Marija Manuelli, "il-furnar", kien miġjub sew fi żmien. Huwa miet fil-**5 ta' Frar, 1739**, ta' 70 sena. Bin Ġwanni Pawlu u Marija Bigeni, Ġwanni Marija tgħammed fil-Matrici fis-26 ta' Diċembru, 1659.⁶⁵ Huwa żżewweġ lil Anġelika Cassar, bint Marċellu u Marija, mill-Għarb, fis-17 ta' Awwissu, 1687, fil-Knisja ta' San Lawrenz.⁶⁶ Berkilhom iż-żwieġ il-Kappillan tal-Għarb, Dun Ġwanni Marija Camilleri, waqt

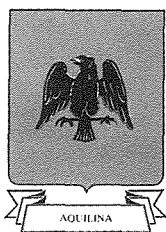
li x-xhieda kienu Dun Duminku Axiaq u Ġlormu Spiteri.⁶⁷ Hija mietet fiż-Żebbuġ fil-31 ta' Jannar, 1705, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Wara żżewweġ lil Bernarda Alberta Mercieca, bint Ġulju u Marija, tal-Parroċċa tal-Matrici, fis-27 ta' April, 1705, fil-Knisja ta' San Kożma u San Damjan fir-Rabat. Berkilhom iż-żwieġ il-Kanonku Wiġi Cefai, waqt li x-xhieda kienu Pietru Pawlu Farrugia u Albertu Mifsud.⁶⁸ Alberta Manuelli mietet fiż-Żebbuġ fis-17 ta' Diċembru, 1770, ta' 90 sena. Missier Ġwanni Marija Manuelli, Ġwanni Pawlu, bin Ġulju u Katerina, iżżewweġ lil Marija Bigeni, bint Ġlormu u Margerita Micallef, fl-14 ta' Novembru, 1649, fil-Matrici. Berkilhom iż-żwieġ Dun Matthew Gatt, Viċi-Arċipriet, waqt li x-xhieda kienu Dun Ġwann Vella u Kallistu Muscat.⁶⁹ Huwa miet fiż-Żebbuġ fil-11 ta' Novembru, 1701, ta' 80 sena, waqt li martu, Marija, mietet qablu fiż-Żebbuġ fis-6 ta' Mejju, 1699, ta' 65 sena.⁷⁰

15. Sentejn wara, "fis-**17 ta' Frar, 1741**, instab il-kadavru ta' **Anġlu** mir-raħal taż-Żejtun, li kien sajjied, fil-limiti ta' din il-Parroċċa Sagra, mgħarraġ f'maltempata fil-15 ta' Jannar, shiħ u rikonoxxut miż-żewġ awtoritajiet, kemm lajkali u kemm ekkleżjastika, u wara li giet mgħarbla tajjeb ħajtu Nisranija, baġhtu lil din il-Parroċċa sabiex nidfnu fl-istess knisja; liema (kadavru) jiena għaraft, u miksuba l-informazzjoni li ħajtu kienet Nisranija u kellu l-biża' ta' Alla, dfintu fil-Parroċċa Sagra tagħna. Hekk ikun. Frangisku Vella, Kappillan."⁷¹

16. Xahrejn wara mietet **Andreana Formosa**, armla ta' Benedittu, fis-**27 ta' Marzu, 1741**, ta' 60. Hi ma mitietx b'xi marda partikulari jew disgrazzja, imma, bħal Katerina Vella (12) fl-1734, ma setgħetx tikkomunika minħabba impediment (f'islienha).⁷² Din kienet iz-zija ta' Nazju Buttigieg (7), u għalhekk bint Ġlormu Cremona u Katerina Farrugia (4, 7, 25), mgħammda fil-Matrici fit-13 ta' Frar, 1663, minn Dun Matthew Dalli. Il-parrinu tagħha kien Vitor Borg.⁷³ Hija żżewġet lil Benedittu Formosa, mill-Għarb, bin Gaspru u Madalena, fis-6 ta' Settembru, 1694, fil-Knisja Parrokkjali tal-Għarb.⁷⁴ Missierha, Ġlormu Cremona, bin Frangisku⁷⁵ u Matteola, iżżewweġ lil Katerina Farrugia, bint Ġwanni u Ġulja, it-tnejn mill-Parroċċa tal-Matrici, fit-22 ta' Awwissu, 1655, fil-Matrici. Berkilhom iż-żwieġ Dun Matthew Gatt, il-Viċi-Arċipriet, waqt li x-xhieda kienu Dun Salvu Formosa u Mastru Salvu Cefai.⁷⁶ Uljed Ġlormu Cremona kienu jinkludu lil Kożmanu, li miet fit-28 ta' Frar, 1658, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina,⁷⁷ Xmun, li miet fid-29 ta' Settembru, 1658, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina,⁷⁸ Natalizja, li mietet fl-4 ta' Jannar, 1662,⁷⁹ u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina, Anġlu, li miet fis-7 ta' Ġunju, 1666, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina,⁸⁰ Marija, miżżewġa lil Ġwanni Marija Buttigieg, Anġelika, Anġelika oħra miżżewġa lil Vitor Zerafa, Mawrizju, u Andreana, miżżewġa lil Benedittu Formosa.

Hut Ġlormu kienu jinkludu lil Marija, li mietet ta' tmint ijiem fit-28 ta' Ġunju, 1657, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina.⁸¹

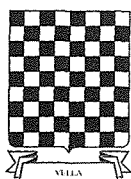

17. Sena wara, fit-2 ta' **Settembru, 1742**, miet **Ġwanni Aquilina**, missier Dun Frangisku Saverju, ta' 60 sena. Dan qed insemmu mhux biss għax Ġwanni kien missier saċerdot, imma wkoll għaliex għall-ewwel darba f'dan ir-registru jissemma l-Isptar ta' Għawdex, li dak iż-żmien kien rari wieħed imut fih. Minkejja dan, huwa espressament xtaq li jindifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Dan seħħ billi ibnu ġarru lejn ir-raħal bil-prezenza ta' saċerdot, wara li kien assigurat li miet bis-sagramenti mqaddsa.⁸² Ġwanni Aquilina, bin Marku Antonju u Angelika Vella, iżżewweġ lil Marija Caruana, bint Mattew u Ursula, u armla ta' Marju Cutajar, fis-27 ta' Ottubru, 1715, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ il-Kappillan, Dun Frangisk Vella, waqt li x-xhieda kienu Tumas Zammit (7) u Klement Cutajar, it-tnejn miż-Żebbuġ. Marija Caruana kienet iżżewġet lil Marju Cutajar, bin Nazju u Andreana Abdilla, miż-Żebbuġ, fit-22 ta' Settembru, 1697, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Marija mietet fiż-Żebbuġ fid-29 ta' Lulju, 1738, ta' 60 sena, u ndifnet l-għada fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

18. Fit-23 ta' **Settembru, 1743**, miet **Dun Frangisku Saverju Aquilina**, bin Ġwanni u Marija Caruana (ara fuq, 17), tal-età tant zgħira ta' 27 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Huwa twieled fiż-Żebbuġ fl-19 ta' Ottubru, 1716, u tgħammed fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ l-għada mill-Kappillan Dun Frangisku Vella. Il-parrinijiet tiegħu kienu Dun Xandru Aquilina, miż-Żebbuġ (ara isfel), Kappillan ta' Sannat, u oħtu, Marija Tabone, mart Ġustinu, ukoll residenti fis-Sannat. Kien ġa Akkoltu fl-1736.⁸³ Huwa ħalla bħala legat lill-knisja taż-Żebbuġ lok ta' djar b'mandra li kienet tinsab wara l-knisja prinċipali, li mid-dhul tagħha setgħu jithallsu l-ispejjeż tas-servizzi liturgiċi fuq l-Altar tal-Immakulata Kuncizzjoni.⁸⁴

Dan ir-registru jgħib l-aħħar kitba tal-Kappillan, Dun Frangisk Vella, dik tal-10 ta' Ottubru, 1742. Sakemm miet hu fis-27 ta' Ottubru, 1743, il-kitba tal-imwiet saret minn Dun Salv Galea, Viċi-Kappillan. It-tieni Kappillan tar-raħal jibda jnizzel l-imwiet mis-17 ta' Marzu, 1743, bħala Viċi-Kappillan, u mill-5 ta' April, 1744, bħala Kappillan.

19. L-ewwel Kappillan taż-Żebbuġ, **Dun Frangisk Vella**, miet fis-27 ta' **Ottubru, 1743**, ta' 82 sena, wara li serva lill-parroċċa bħala Kappillan għal 54 sena, l-itwal parrokkat. Bin Nazju Vella u Tereza

Zerafa, Dun Frangisk twieled fid-9 ta' Marzu, 1662, u tgħammed fl-istess jum fil-Matrici mill-Arcipriet, il-Kan. Ġwanni Antonju Camilleri. Il-parrinu tiegħu kien Rokku Camilleri.⁸⁵ Missieru, Nazju Vella, bin il-Kjerku Pietru u Wiġa Sciriha, u ħu l-Kjerku Ġakbu Vella⁸⁶ (30), Katerina,⁸⁷ Katerina oħra,⁸⁸ Salvu,⁸⁹ Marija,⁹⁰ tarbija zghira,⁹¹ Ġużeppi,⁹² Salvu,⁹³ Duminku⁹⁴ u Katerina oħra,⁹⁵ iżżewweġ lil Tereza Zerafa, bint Indri u Ġovanella, fit-30 ta' Jannar, 1655, fil-Matrici. Berkilhom iż-żwieġ l-Arcipriet, il-Kan. Salvu Pontremoli, waqt li x-xhieda kienu Dun Luqa Camilleri, Dun Salvu Formosa u oħrajn.⁹⁶ Huwa miet fiż-Żebbuġ fl-10 ta' Jannar, 1718, fl-età ta' 94, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Martu mietet fit-22 ta' Settembru, 1684, u ndifnet fil-Matrici.⁹⁷ Missier Nazju Vella, il-Kjerku Pietru, miet fil-5 ta' Marzu, 1657, u ndifen fil-Matrici.⁹⁸ Omm Nazju Vella, Wiġa, mietet fil-11 ta' Novembru, 1661, u ndifnet fil-Matrici.⁹⁹ Pietru Vella kien qaddej (*serviente*) tas-Sur Rokku Di Lorenzo.¹⁰⁰ Huwa kien ukoll wieħed mill-ewwel Kjerċi Miżżewġin miż-Żebbuġ, flimkien mal-Kjerku Filippu Seichel, li nafu bihom. Huwa jidher fost dawk li kellhom l-Ordinijiet Minuri meta ġew intervistati fid-9 ta' Frar, 1616, mill-Isqof Cagliares fl-ewwel Viżta Pastoral ta' tiegħu f'Għawdex:

Comparuit clericus Petrus Vella Gaulitanus et exhibuit privilegia tam clericatus, et quantum ordin[ationi] s minoris. Exhibuit quoq[ue] privilegium cuiusda[m] Juris pat[ronatu]s laicor[um] positum in Insula Gaudisij in contrata Sancti Demetrii appellata ta Dandalona, et Ta Modlun consistentis in duabus petijs terrae ad ... q[ui]ondam Joannis Haius alias Ghabir, ut patet in actis Mag[nifici] Notarij Petri Zamit, et ut constat in eius institut[i]one rogata in actis ecc[lesiasti]cis sub die 12 mensis Decembris 1616 et sub script[i]one et sigillo ... tenore celebrare facere una[m] in ...

Li nittraduċi kif ġej:

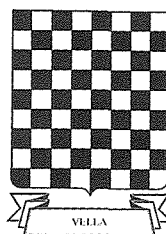
"Deher il-Kjerku Pietru Vella, minn Għawdex, u wera l-privileġġi tiegħu, kemm tal-istat tiegħu kjerikali, u kemm tal-Ordinazzjoni tiegħu Minuri. Huwa wera wkoll il-privileġġ ta' ċertu Dritt ta' Patronat Lajkali, li jinsab fil-Gzira ta' Għawdex fl-inħawi ta' San Dimitri msejjaħ 'Ta' Dandalona' u 'Ta' Modlun',¹⁰¹ li jikkonsisti f'żewġ biċċiet ta' art imħollija mill-mibki Ġwanni Agius imlaqqam 'Il-Kbir', kif jidher fl-Atti tan-Nutar Manifiku Pietru Zammit, u kif jidher fid-dispożizzjoni tiegħu registrata fl-Atti Ekkleżjastiċi tat-12 tax-xahar ta' Diċembru, 1616, u bil-firma u s-sigill, bl-obbligu li jara li tiġi ċcelebrata quddiesa waħda ...".

Mill-informazzjoni miġjuba hawn fuq, wieħed jista' jifhem li l-antenati fil-bogħod ta' Dun Frangisku Vella għexu fl-inħawi tal-Għarb fil-partijiet ta' fuq qrib il-Knisja ta' San Dimitri. Dun Frangisk Vella studja f'Malta mal-Ordni tad-Dumnikani fil-Belt Valletta,¹⁰² u b'hekk kien l-ewwel persuna miż-Żebbuġ li nafu li studja barra Għawdex. Huwa ordna saċerdot f'Malta¹⁰³ u serva mingħajr ħlas bħala saċerdot fil-Matrici ta' Għawdex.¹⁰⁴ Fl-1687, matul il-Viżta Pastoral ta' l-Isqof Davide Cocco

Palmieri f'Għawdex, Dun Franġisk Vella ġie eżaminat kemm bħala saċerdot u kemm bħala konfessur, u ġie kkonfermat. Bħala konfessur, huwa ġie kkonfermat biex iqarar l-irġiel biss.¹⁰⁵ Dan ifisser li ma kienx ilu li ordna saċerdot. Akille Ferres iżomm li serva bħala Viċi-Parrokk għall-Matrici fil-Knisja tal-Immakulata Kuncizzjoni.¹⁰⁶ Fil-fatt, din kienet il-Knisja tat-Tluġh fis-Sema ta' Marija, li bit-tkabbir tal-istess knisja, saret biż-żmien il-Kappella tal-Kuncizzjoni li kien jaf biha Akille Ferres, u li twaqqgħet u nbiet mill-ġdid fit-tkabbir tal-istess Knisja Parrokkjali fis-seklu l-ieħor. Kien ta' din il-knisja żgħira li, dak iż-żmien, kienet toqgħod fil-Kappellun tal-Kurċifiss tal-Knisja prezenti, li Dun Franġisk Vella sar Kappillan, maħtur mill-Isqof Davide Cocco Palmeri fl-10 ta' Ġunju, 1689. Kien saċerdot ta' tjubija kbira u għerf u, skont it-tradizzjoni, kienet tidhirlu l-Madonna u titolbu jibni knisja ġdida. Tabilhaqq, huwa rrisponda għal dan il-messaġġ billi nefaġ ġidu kollu u daħal f'dejn li mbagħad tħallas biss wara mewtu.¹⁰⁷ Dan il-Kappillan ħalla legati permezz tal-Atti tan-Nutar Wiġi Cremona tal-15 ta' Lulju, 1737, biex jitqaddsu quddies fil-Knisja ta' Santu Wistin fir-Rabat u fil-parroċċa tiegħu, u legati oħra lis-sagrystani u għaż-żamma tal-knisja u għaċ-ċelebrazzjoni tal-Festa tagħha fl-anniversarju tad-dedikazzjoni tagħha, tal-Festa tal-Immakulata Kuncizzjoni, tal-Festa tal-Isem ta' Ġesù u dik tal-Ispirtu s-Santu. Fuq kollox, huwa ħalla daru u l-ġnien lill-parroċċa, u illum iservu bħala r-residenza tal-Arċipriet u s-Sede tal-Każin tal-Banda Santa Marija rispettivament.¹⁰⁸ Permezz tal-Atti tan-Nutar Wiġi Cremona tat-3 ta' Awwissu, 1739, huwa ħalla l-librerija tiegħu lill-Monasteru l-ġdid tal-Patrijiet Kapuċċini fir-Rabat ta' Għawdex.¹⁰⁹ Dawn il-kotba illum jinsabu fl-Arkivju tal-Monasterju tal-Kapuċċini fil-Furjana.¹¹⁰ Dun Franġisk jinsab midfun fil-Kappella tal-Immakulata Kuncizzjoni tal-Knisja Parrokkjali tiegħu. Meta din il-Kappella nqerdet biex tkabbret il-knisja prezenti, il-fdalijiet tiegħu bl-iskrizzjoni originali tqegħdu f'monument fil-Kappella prezenti tal-Immakulata Kuncizzjoni. L-iskrizzjoni li hemm fuq il-monument tiegħu taqra hekk:

D[EO] O[PTIMO] M[AXIMO]
 VT MEMORIA PRIMI PAROCHI HVVS ECCL[ES]IAE D[ON] FRANCISCI
 VELLA OMNIB[VS]
 INNOTESCERETVR¹¹¹ OB EVS PIETATEM, DOCTRINAM, ZELVM AC IN
 PAVPERES
 MIRAM LARGITATEM, MANDAVIT ILL[VSTRISSIMVS] ET
 REV[ERENDISSIMVS] D[OMI]NVS
 FR[ATER] PAVLS ALPHERAN
 DE BVSSAN, EPISCOPVS MELIT[ENSIS] IN DECVRSV SVAE TERTIAE
 VISITATIONIS
 SEPVLCRVV HOC FIERI TANTO PROVIDO PAROCO, QVI A
 FVNDAMENTIS
 HANC EREXIT ECCL[ES]IAM, EAMQVE TOTAM REDDIDIT
 MARMOREA[M]. QVICVMQVE
 PAROCHVS LEGERIT EPITAPHIVM DEMORTVI EXEMPLVM IMITATVR,
 ET ORAT
 PRO EO. ANNO D[OMI]NI MDCCXLIV, DIE XXIV MEN[SI]S SEPTEMBRIS.

Din hija t-traduzzjoni tiegħi: "Lil Alla, l-Aħjar, l-Akbar. Biex il-memorja tal-ewwel Kappillan ta' din il-knisja, Dun Franġisku Vella, tkun magħrufa minn kulhadd minhabba t-tjubija, l-għerf, iż-żelu u l-generozità tal-għaġeb tiegħu lejn il-fqar, il-Wisq Distint u Reverendu Sinjur Fra Paul Alpheran de Bussan, Isqof ta' Malta, tul it-tielet viżta tiegħu, ordna biex isir dan il-qabar għal Kappillan li tal-għaġeb kien jieħu ħsieb, li tella' din il-knisja mis-sisien, u seħħlu jagħmilha kompletament bl-irħam. Kwalunkwe Kappillan, li jkun qara (dan) l-epitafju, jimita l-eżempju tal-bniedem li ħalliena u jitlob għalih. Fis-sena tal-Mulej 1744, fl-24 tax-xahar ta' Settembru." Fost dawk mgħammda mill-Kappillan Vella, wiehed isemmi dawn li ġejjin li, wara, ġew ordnati saċerdoti: Dun Xandru Aquilina, Kappillan ta' Sannat, Dun Pietru Kożma Aquilina, ħuh u Kappillan tax-Xewkija, Dun Franġisku Saverju Aquilina, Dun Tumas Saliba, Dun Franġisk Manuelli, Dun Mikiel Anġlu Camilleri u Dun Ġwanni Battista Camilleri. Fi żmienu, nafu li kienu jgħixu fiż-Żebbuġ żewġ qassisin oħra: il-Kanonku Pietru Cini u Dun Wistin Debono, imsemmijin isfel.

20. Fid-**19 ta' April, 1744**, għandna l-ewwel każ fejn resident taż-Żebbuġ xtaq jindifen f'post ieħor, eżattament fil-Matrici, skont it-testament tiegħu magħmul għand in-Nutar Salvu Cordina.¹¹² Dan kien **Ġwanni Vella**, li miet ta' 76 sena. Bin Ġakbu u Margerita Cassar, huwa tgħammed fil-Matrici fil-15 ta' April, 1671, mill-Arċipriet. Il-parrinu tiegħu kien Ġwanni Indri Madiona.¹¹³ Huwa żzewweġ lil Marija Micallef, bint Wistin u Maruzza, fil-11 ta' Ġunju, 1720, fil-Knisja Parrokkjali tal-Għarb.¹¹⁴ Ġwanni Vella kien ħu Kristina, mart Orazju Camilleri, u għalhekk iz-ziju ta' Franġisku Camilleri (8) u ħuh, Dun Mikiel Anġlu Camilleri. Missieru, Ġakbu Vella, bin Duminku u Katerina, iżzewweġ lil Margerita Cassar, bint Fabrizju u Petronilla Zarb, fit-23 ta' Ottubru, 1664, fil-Knisja Parrokkjali ta' San Ġorg, ir-Rabat.¹¹⁵

21. Fit-**22 ta' Mejju, 1744**, miet saċerdot ieħor Żebbuġi f'Ta' Sannat, il-Kappillan stess ta' Sannat, **Dun Xandru Aquilina**, ta' 59 sena, bil-marda tal-idropsija.¹¹⁶ Dun Xandru, ħu Dun Pietru Kożma Aquilina (ara fil-ħarġa tas-sena d-dieħla), tweled fiż-Żebbuġ u tgħammed fil-Matrici fit-28 ta' Diċembru, 1684, mill-Kanonku Ġwanni Haber, Viċi-Arċipriet tal-Matrici. Il-parrinu tiegħu kien Xandru Cini.¹¹⁷ Dun Xandru Aquilina kien ġa Kjerku fit-13 ta' Mejju, 1698, fil-jum tal-ewwel Viżta Pastoral tal-Isqof Cocco Palmieri fil-Parroċċa taż-Żebbuġ.¹¹⁸ Huwa studja l-Filosofija u t-Teologija fil-Kulleġ tal-Ġiżwiti fil-Belt Valletta, u ġie ordnat saċerdot fis-16 ta' Marzu, 1709, mill-Isqof Cocco Palmieri. Serva l-ewwel bħala Prokuratur tal-Knisja taż-Żebbuġ u, wara, ġie maħtur bħala t-tieni Kappillan ta' Sannat mill-istess

isqof fit-18 ta' Ottubru, 1709. Fl-10 ta' Marzu, 1714, gie maħtur mill-Isqof Giacomo Cañaves bħala Lettur fit-Teologija Morali fl-Iskola tal-Matrici,¹¹⁹ fejn għallem ukoll il-Filosofija. Dun Xandru kompla l-proġett mibdi mill-predeċessur tiegħu, dak li jibni knisja ġdida f'Ta' Sannat, li l-bini tagħha huwa temm fl-1723. Sakemm dam Kappillan ta' hemm, twaqqfet il-Konfraternità tas-Sagrament Mqaddes fit-8 ta' Novembru, 1716, waqt li dik tar-Rużarju Mqaddes twaqqfet fit-22 ta' Ottubru, 1720. Meta Għawdex kien għaddej minn nixfa kbira, huwa talab għax-xita waqt li sawwat lilu nnifsu fil-Knisja tal-Patroċinju tal-Madonna fl-Għasri, u x-xita nizlet kwarta wara!¹²⁰ Wara mewtu, ħuh, Dun Pietru Kożma Aquilina, u oħtu, Marija, poġġew iskrizzjoni bil-Latin fuq il-qabar tiegħu. Din il-lapida hija lllum mgħottija bil-paviment miġjub minn Malta wara t-tieni Gwerra Dinjija u li tpogġa fuq l-oqbra tal-knisja.¹²¹ Dan huwa t-test bil-Latin tal-iskrizzjoni:

SISTE, LEGE, VIATOR, ET LVGE:

HEIC QVIESCVNT CINERES

D[ONNI] ALEXANDRI AQVILINA S.T.P. GAVLITANI,

QVI,

EMERSO STVDIORVM CVRRICVLO IN MELITENSI

SOC[IETATIS] IESV COLLEGIO,

VITAE INTEGRITATE ET SCIENTIA IVVENIS PRAEDITVS,

IVRE MERITO LECTORIS MORALIS IN COLLEGIATA

GAVLOS ECCLESIA

HONOREM CONSECVTVS,

SECVNDVS HVIVS PAROECIAE SANNAT

ELECTVS PAROCHVS ANNO AETATIS XXIV,

ANIMI CANDORE MORVMQVE LENITATE¹²², OMNIBUS

APPRIME CARITATE¹²³,

BREVI MORBO MAGIS QVAM AETATE CONFECTVS,

CVNCTIS INSVLAE INCOLIS MORIENS

DESIDERIVM SVI RELIQVIT DIE XXII MAII

ANNO D[OMI]NI MDCCXLIV AETATIS 60.

PAROCHVS D[ON] PETRVS ET MARIA AQVILINA, FRATER

ET SOROR MAERENTES,

ANNO MDCCLXI

HOC MONVMENTVM P[OSVERVNT].

Din hija t-traduzzjoni tiegħi:

"Ieqaf, aqra, O vjaġġatur, u ibki: hawn qed jistrieħu l-fdalijiet ta' Dun Xandru Aquilina, S.T.P., minn Għawdex, li wara li temm il-kors tal-istudji fil-Kulleġġ tas-Socjetà ta' Ġesù f'Malta, żagħżuġh mogħni b'integrità ta' ħajja u b'għerf, wara li legalment ngħata l-unur (li jkun maħtur), kif kien jixraq, Lettur fit-(Teologija) Morali fil-Kolleġġjata ta' Għawdex, wara li ntgħazel bħala t-tieni Kappillan ta' din il-Parroċċa ta' Sannat fl-età ta' 24, (saċerdot) b'żelu, ħniena u speċjalment imħabba lejn kulħadd, wara li ttekel minn marda qasira iktar mill-età, ħalla f'mewtu, fit-22 ta' Mejju, fis-sena tal-Mulej 1744, tal-età ta' 60 sena, tixniq għalih mill-abitanti kollha tal-Gżira. Il-Kappillan Dun Pietru u Marija Aquilina, ħuh u oħtu, b'dieqa poġġew din b'memorja (tiegħu) fis-sena 1761." Din oħt il-Kappillan Dun Xandru Aquilina, miżżewġa lil Ġustinu Tabone, kienet sid id-dar li saret ir-

residenza ufficċjali tal-Kappillan ta' Sannat, li hija bniet maġenb il-Knisja Parrokkjali u, wara, ħallietha lill-Knisja. Flimkien ma' Dun Xandru, hija kienet il-parrina fil-magħmudija ta' Dun Frangisku Saverju Aquilina (18). Fis-sagrastija tal-Parroċċa ta' Sannat hemm iskrizzjoni oħra taħt il-pittura ta' Dun Xandru Aquilina, li t-test tagħha huwa kif ġej:

D[ONNI] ALEXANDRI AQVILINA, S.T.P., GAVL[ITA]NI,

PAROECIAE SANNAT VIGILANTIS[SI]MI RECTORIS,

HEIC HABES IMAGINEM,

QVI, DVM VIVERET, OMNES ET INDIGENAS ET

ALIENIGENAS FECERAT SVI ADMIRATORES

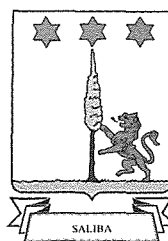
OB LITERAS AC COLLOQVIA ET GRAVISSIMA MONITA.

TANDEM, DICTIS CLARVS ET FACTIS, OB[IIT] AN[NO]

MDCCXLIV, DIE XXII MAII, AETAT[IS] LIX.

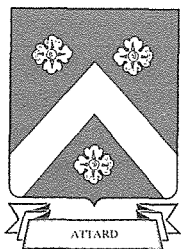
Li jiena nitraduċi kif ġej:

"Hawnhekk għandek xhiehha ta' Dun Xandru Aquilina S.T.P., minn Għawdex, Rettur mill-aktar vigilantanti tal-Parroċċa ta' Sannat li, sakemm dam ħaj, kien għamel kemm l-abitanti lokali kollha u kemm il-barranin ammiraturi tiegħu minħabba l-kitbiet u t-taħdidiet (tiegħu), kif ukoll il-pariri mill-aktar profondi. Fl-aħħar, magħruf għal kliemu u għemilu, miet fis-sena 1744, fit-22 ta' Mejju, fl-età ta' 59." Missieru, Salvu Aquilina, bin Pietru u Argentina *sive* Wistina, iżżewweġ lil Tereza Tabone, bint Xmun (30) u Grazzja, fil-Knisja Matrici fis-27 ta' Settembru, 1676. Birkilhom iż-żwieġ Dun Kalisa Muscat, waqt li x-xhieda kienu Xandru Cini u Ġwanni Marija Carnemolla.¹²⁴ Ħut Dun Xandru Aquilina kienu jinkludu lil Dun Pietru Kożma, Kappillan tax-Xewkija, li fuqu ser nitkellmu s-sena d-dieħla, Marija, mart Ġustinu Tabone, imsemmija fuq, Roża (32), mart Frangisku Fava, u Ġwanni Duminku (32).

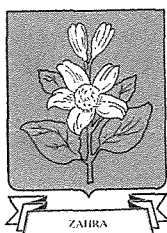

22. Fl-istess sena miet **Marċellu Saliba**, bin Ġwanni Marija u Marija, fid-**19 ta' Ġunju, 1744**, ta' 24 sena. Għalkemm ma nafux b'liema marda miet, kellu jitnizzel, bħal fil-każ ta' Andriana Formosa (16), li ma setax jikkomunika għax ma kienx siktu f'moħħu.¹²⁵ Huwa twieled fiż-Żebbuġ fil-15 ta' Jannar, 1718, u tgħammed fl-istess jum mill-Kappillan, Dun Frangisk Vella, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrini tiegħu kienu Pietru Cini u Kristina Camilleri (8, 20), mart Orazju, it-tnejn miż-Żebbuġ. Missieru, Ġwanni Marija, bin Girgor u Lawrenza, u iz-ziju ta' Sor Maria Saliba (ara fil-ħarġa tas-sena d-dieħla), twieled fiż-Żebbuġ fit-13 ta' Novembru, 1694, u tgħammed l-għada mill-Kappillan, Dun Frangisk Vella, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinijiet kienu Natali Formosa u Marija Gatt, bint Ġulju. Huwa miet fiż-Żebbuġ fis-26 ta' Mejju, 1756, ta' 64 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Omm Marċellu mietet fiż-Żebbuġ fil-15 ta' Ottubru, 1779, ta' 89, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

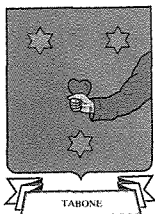
23.

24. Sentejn wara, fl-**20 ta' Mejju, 1746**, niltaqgħu mat-tieni mewt ta' tarbija (l-ewwel waħda kienet dik tal-1734), din id-darba dik ta' **Mikiel Attard**, bin Karmelu u Marija Camilleri, ta' sitt ijiem. Qegħdin insemmu mhux biss għax kien tarbija, imma wkoll għall-kumment li l-Kappillan għamel għall-ewwel darba f'dan ir-registru, u l-unika darba, li fil-funeral kien akkumpanjat bil-kant tal-kor.¹²⁶ Missieru, Karmelu Attard (8), bin Frangisku u Duminka Tanti, twieled fir-Rabat fl-4 ta' Awwissu, 1698, u tgħammed l-għada fil-Matrici mill-Viċi-Arcipriet Ġwanni Pietru Dalli. Il-parrina tiegħu kienet Duminka Madiona, mart Ewġenju.¹²⁷ Huwa żżewweġ lil Marija Camilleri, bint Ewġenju u Kjara (8, 9, 13, 28, 31), miż-Żebbuġ, fl-14 ta' Diċembru, 1720, każwalment u mingħajr pubblikazzjoni taż-żwieġ, barra mis-sagristija tal-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ, wara l-quddiesa u fil-preżenza ta' Mawrizju Cassar u Ġwanni Marija Abdilla. Bl-ordni tal-Pro-Vigarju Ġenerali, il-Kappillan Frangisku Vella ppubblika dan iż-żwieġ fis-16 ta' Frar, 1721, bix-xhieda ta' Duminku Zahra u Wistin Saliba, it-tnejn miż-Żebbuġ. Marija Camilleri kienet iz-zija ta' Dun Ġwanni Battista Camilleri u prim kuġina ta' Frangisku Camilleri, bin Orazju u Kristina Vella (8). Huwa, Indri Camilleri, iżżewweġ lil Evangelista Attard, in-neputija tal-istess Karmelu Attard, u sar missier l-imsemmi Dun Ġwanni Battista Camilleri. Karmelu Attard miet fiz-Żebbuġ fil-21 ta' Jannar, 1783, ta' 86 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Martu, Marija, twieldet fiz-Żebbuġ fil-15 ta' Jannar, 1702, u tgħammedet fl-istess jum mill-Kappillan Frangisku Vella bl-isem ta' Pawla Marija. Il-parrinijiet tagħha kienu Ġwanni Marija Abela, mill-Għarb, u Alfonsa Saliba (13, 25), mart Klement, miż-Żebbuġ. Hija mietet fiz-Żebbuġ fis-27 ta' Diċembru, 1777, ta' 74 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

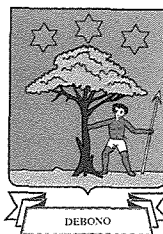

25. Sena wara, fit-**30 ta' Lulju, 1747**, miet **Ġwanni Duminku Zahra**, ta' 80 sena. Ir-raġuni għaliex qegħdin insemmu hi l-fatt li hu ma setax jitqarben minħabba l-istess kundizzjoni tal-marda tiegħu, u għalhekk ircieva biss il-Grizma tal-Morda.¹²⁸ Huwa żżewweġ lil Ursula Sacco, bint Luqa u Ewġenja Zammit, fl-1698 fil-Knisja Parrokkjali tal-Imqabba.¹²⁹ Missieru, Paskal Zahra, bin Antonju u Anġla, iżżewweġ lil Luċija Zarb, bint Mattew u Katerina, fit-8 ta' Settembru, 1659, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żurrieq.¹³⁰

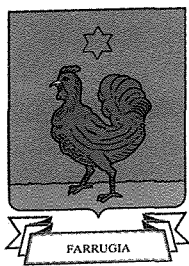
26. Sena wara, fil-**31 ta' Jannar, 1748**, mietet **Marija Tabone**, mart Luqa ta' 35 sena. Minħabba problema f'moħħha, hija ma setgħetx tircievi l-Vjatku. Hija twieldet fiz-Żebbuġ fit-2 ta' Diċembru, 1713, u tgħammedet fl-istess

jum mill-Kappillan Frangisku Vella. Il-parrinijiet tagħha kienu Mastru Ġuzeppi Dalli, miċ-Ċittadella ta' Għawdex, u Alfonsa Saliba (13, 23), mart Klement, miż-Żebbuġ. Hija żżewget lil Luqa Tabone, bin Salvu u Marija Frangiska, fid-19 ta' Settembru, 1734, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ Dun Tumas [Saliba], waqt li x-xhieda kienu Albertu Busuttill u Xmun Aquilina. Missierha, Vitor Zerafa, bin Ġorg u Marija Saliba, iżżewweġ lil Angelika Cremona, bint Ġormu u Katerina Farrugia (4, 7, 16), fl-14 ta' Awwissu, 1707, fil-Matrici.¹³¹ Huwa miet fiz-Żebbuġ fit-3 ta' April, 1741, ta' 60 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Angelika Zerafa mietet fiz-Żebbuġ fis-6 ta' Lulju, 1760, ta' 92 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

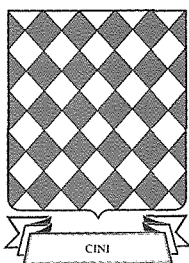
27. **Dun Wistin Debono**, bin in-Nutar Tumas u Grazzja Stivala, kien in-neputi ta' Dun Frangisku Stivala (3). Huwa miet fir-Rabat fil-**11 ta' Marzu, 1749**, fl-età ta' 85, u ndifen fil-Matrici.¹³² Huwa tgħammed fil-Matrici fit-28 ta' Awwissu, 1664, mill-Arcipriet, il-Kanonku Ġwanni Antonju Camilleri. Il-parrinu tiegħu kien Dun Marċellu Frendo.¹³³ Hutu kienu jinkludu lil Dun Salvu (6), li miet fit-13 ta' Diċembru, 1712, fl-età ta' 53, u ndifen fil-Matrici fil-qabar numru 3;¹³⁴ Publju, li miet fid-9 ta' Lulju, 1657, u ndifen fil-Matrici;¹³⁵ Duminku, li tgħammed fil-11 ta' Marzu, 1658,¹³⁶ u miet fit-8 ta' Mejju, 1658, u ndifen fil-Matrici;¹³⁷ Sor Marija Frangiska, li mietet fit-23 ta' Novembru, 1712, ta' 86 sena, u ndifnet fil-Knisja ta' San Frangisk, ir-Rabat ta' Għawdex;¹³⁸ Anna Marija, li twieldet fir-Rabat fid-19 ta' Ġunju, 1653, u tgħammedet l-għada fil-Matrici,¹³⁹ u mietet fis-17 ta' Ottubru, 1708, fl-età ta' 55, u ndifnet fil-Matrici fil-qabar numru 25;¹⁴⁰ u Tereza, li tgħammedet fil-Matrici fil-5 ta' Ġunju, 1661.¹⁴¹ Huwa kellu wkoll oħtu addottata, Anjeza, li mietet fis-6 ta' April, 1719, ta' 70 sena, u ndifnet fil-Knisja ta' San Frangisk fir-Rabat ta' Għawdex.¹⁴² Dun Wistin Debono kienu għadu Kjerku sa April, 1687, u ngħata l-Ordnijiet Minuri minn ħuh, Dun Salvu Debono, fil-Matrici fejn kien jagħti servizz mingħajr ħlas. Din l-informazzjoni fuq l-Ordnijiet Minuri tiegħu Dun Wistin ta lill-Isqof Cocco Palmieri fil-15 ta' Marzu, 1687.¹⁴³ Sal-1698, huwa kien ġa sacerdot, wara li kien gie ordnat f'Katanja, u serva bi ħlas (*stipendiatus*) bħala Kappillan tal-Kor fil-Matrici.¹⁴⁴ Missieru, in-Nutar Tumas Debono, bin Duminku u Mattja, iżżewweġ lil Grazzja Stivala, bint Ġwanni Marija u Ġormo Corso, it-tnejn mill-Parroċċa tal-Matrici, fit-18 ta' Novembru, 1646, fil-Matrici. Birkilhom iż-żwieġ Dun Paskal Bugeja, Viċi-Arcipriet, waqt li x-xhieda kienu Mastru Ġwanni Marija Decace, id-Djaknu Girgor Cini u oħrajn.¹⁴⁵ L-Attijiet notarili tiegħu, li jmorru lura lejn l-1640, huma l-eqdem dokumenti li l-Arkivju ta' Għawdex jippossjedi.¹⁴⁶ Huwa miet fis-7 ta' Jannar, 1697, ta' 83 sena, u ndifen fil-Matrici.¹⁴⁷

28.

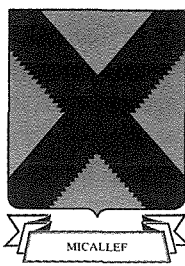
29. Fis-**16 ta' Awwissu, 1749**, miet **Mikiel Farrugia**, bin Orazju u Marija, ta' 60 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Qiegħed jissemma hawn mhux biss għaliex sena wara mewtu, fl-1750, ħalla lampier tal-fidda, li għadu jintuża fil-festa sal-lum, li fih hemm minquxa x-xbieha tal-Ispirtu

s-Santu u ta' żewġ qaddisin oħra, imma wkoll għaliex kien l-ewwel persuna li tgħammed mill-ewwel Kappillan taż-Żebbuġ. Huwa twieled fiż-Żebbuġ fis-17 ta' Ġunju, 1689, u tgħammed fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Ir-registru tal-magħmudijiet jagħtina l-ewwel isem tiegħu bħala "Xmun".¹⁴⁸ Il-parrinu tiegħu kien Xmun Farrugia. Mikiel Farrugia żżewweġ lil Kożmana Cutajar, bint Albertu u Marija, miż-Żebbuġ, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ fil-31 ta' Jannar, 1717. Birkilhom iż-żwieġ il-Kappillan Dun Frangisku Vella, waqt li x-xhieda kienu Ġwanni Marija Zahra, bin Duminku, u Marjettu Vella, bin Salvu. Mikiel laħaq ukoll l-ewwel sagristan tal-Knisja tal-Patrocinju tal-Madonna fl-Għasri fl-4 ta' Ottubru, 1738.¹⁴⁹ Martu, Kożmana, mietet fiż-Żebbuġ fl-20 ta' April, 1756, fl-età ta' 50 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Missieru, Orazju Farrugia, bin Mikiel u Grazzja, iżżewweġ lil Marija Bonnici, bint Matteolu u Speranza (2, 30), fis-27 ta' April, 1687, fil-Matrici. Birkilhom iż-żwieġ Dun Bernardu Haber, waqt li x-xhieda kienu l-Kjerku Ġużeppi Farrugia u Lawrenz Azzopardi.¹⁵⁰ Miet fiż-Żebbuġ fil-15 ta' Ġunju, 1737, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Martu, Marija, mietet fiż-Żebbuġ fit-12 ta' Lulju, 1725, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

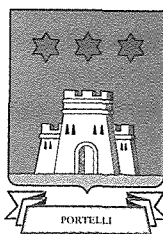
30. Sena wara, fit-**28 ta' Settembru, 1750**, miet fl-Isptar ta' Għawdex, it-tieni każ li jissemma f'dan ir-registru, **Ġwanni Indri Cini**, ħu Kjara, mart Ewġenju Camilleri (8, 9, 13, 23, 31), in-nanna ta' Dun Ġwanni Battista Camilleri (ara fil-ħarġa tas-sena d-dieħla), u ħu Sor Marija Cini (9),

ta' 76. Huwa ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.¹⁵¹ Huwa tgħammed fil-Matrici fit-8 ta' Frar, 1671, mill-Arcipriet. Il-parrinu tiegħu kien Ġulju Bajada.¹⁵² Huwa żżewweġ lil Ubaldiska Saliba, bint Lawrenz u Angelika Madiona, fis-26 ta' Awwissu, 1694, fil-Knisja ta' San Ġorg, ir-Rabat.¹⁵³ Missieru, Antonju Cini, bin Indri u Andreana, ħu l-Kanonku Pietru Cini (1), wara li romol minn Marija Theuma, bint Pietru u Govanella, li kien iżżewwiġha fid-19 ta' Awwissu, 1640, fil-Matrici,¹⁵⁴ iżżewweġ lil Speranza Zahra, bint Ġwanni Battista u Marija Laurier, fl-10 ta' April, 1660, fil-Matrici. Ix-xhieda kienu Dun Orazju Sammut u Ġużeppi Amaira.¹⁵⁵ Huwa miet fiż-Żebbuġ fit-2 ta' Ottubru, 1694, ta' 75 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Uliedu kienu jinkludu lil Klement, li miet fil-15 ta' Jannar, 1661, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina.¹⁵⁶

31. Tliet xhur wara, fl-**10 ta' Diċembru, 1750**, mietet **Anna Micallef**, ta' 70 sena, li wkoll, minħabba l-marda tagħha ma setgħetx tircievi l-Vjatzku.¹⁵⁷ Hija żżewġet lil Vincenz Micallef, bin Orazju u Marija, fil-11 ta' Jannar, 1705, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ il-

Kappillan Frangisku Vella, waqt li x-xhieda kienu Tumas Zammit, bin Salvu, u Ġwanni Battista Marchese, bin Ġużeppi, it-tnejn miż-Żebbuġ. Missierha, Marjanu Carnemolla, bin Bernardu u Argenta, iżżewweġ lil Marija Xuereb, bint Paskal u Grazzja, fil-31 ta' Lulju, 1666, fil-Knisja ta' San Ġorg, ir-Rabat.¹⁵⁸ Huwa miet fiż-Żebbuġ fid-19 ta' Ottubru, 1694, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Marija Carnemolla mietet fiż-Żebbuġ fil-21 ta' Frar, 1730, ta' 85 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. L-ispejjeż tal-funeral tħallu mill-parroċċa.

32. Sena wara, fit-**22 ta' Novembru, 1751**, miet f'salt fil-Knisja taż-Żebbuġ **Frangisku Portelli** (13) kawża ta' għajja. Huwa mar il-knisja għas-smieġħ tal-quddiesa. Qabel ma spiċċat, huwa waqa' f'kaxxa zġhira ħdejn l-Altar tar-Rużarju Mqaddes,

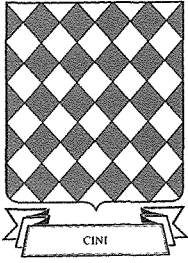
u miet immedjatament.¹⁵⁹ Huwa żżewweġ lil Marija Cutajar, bint Mikiel u Evangelista, fit-22 ta' Awwissu, 1715, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ il-Kappillan Frangisku Vella, waqt li x-xhieda kienu Duminku Cassar, Duminku Dimech u Orazju Farrugia (27), kollha miż-Żebbuġ. Missieru, Benedittu Portelli, bin Pietru u Ursula, iżżewweġ lil Margerita Bonnici, bint Matteolu u Speranza (2, 27), fid-29 ta' Awwissu, 1677, fil-Matrici. Ix-xhieda kienu l-Kjerku Ġakbu Vella (19), iz-ziju tal-Kappillan Frangisku Vella, u Mastru Xmun Tabone (21).¹⁶⁰ Margerita Portelli mietet fiż-Żebbuġ fis-27 ta' Jannar, 1725, ta' 80 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Barra lil Frangisku, huma kellhom ukoll lil Anna, li mietet fit-28 ta' Settembru, 1684, ta' tliet snin u ndifnet fil-Knisja Ta' Savina,¹⁶¹ u lil Vincenz, li miet fis-27 ta' Ottubru, 1685, ta' tmien xhur.¹⁶²

33. Fl-**24 ta' Diċembru, 1760**, miet **Ġużeppi Camilleri**, ta' 32 sena, mingħajr il-Vjatzku peress li ma setax jibla'.¹⁶³ Twieled fiż-Żebbuġ fl-24 ta' Frar, 1728, u tgħammed fl-istess jum mill-Kappillan Frangisku Vella fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrina tiegħu kienet Roża

Cini (9), bint Antonju u Speranza u oħt Sor Marija Cini, miż-Żebbuġ. Missieru, Antonju Camilleri, bin Ewġenju u Kjara (8, 9, 13, 23, 28), twieled fiż-Żebbuġ fit-22 ta' Settembru, 1697, u tgħammed fl-istess jum minn Dun Kunsalv Muscat fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Huwa żżewweġ lil Margerita Vella, bint Kożmanu u Klemenza, fid-19 ta' Novembru, 1724, fil-Knisja Matrici.¹⁶⁴ Miet

fiż-Żebbuġ fis-27 ta' Frar, 1777, ta' 80 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Margerita Camilleri mietet fl-1 ta' Ottubru, 1760, ta' 57 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

34. Sena wara miet tifel ta' 14-il sena. Ma setax jirċievi l-Vjattu kemm minħabba li ma setax jibla', u kemm minħabba li ma kellux l-użu tal-menti tiegħu.¹⁶⁵ Dan kien **Anġlu Cini**, bin Ċelestinu u Anna Attard, li miet fl-20 ta' Jannar, 1761. Huwa twieled fiż-Żebbuġ fl-4 ta' April,

1746, u tgħammed fl-istess jum mill-Kappillan Vinċenz Tabone fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinijiet tiegħu kienu Rożarju Attard u Felicità Aquilina, it-tnejn miż-Żebbuġ. Missieru, Ċelestinu, bin Ġwanni Indri u Ubaldiska (28), twieled fiż-Żebbuġ fit-8 ta' Lulju, 1710, u tgħammed l-għada minn Dun Alessandru Aquilina, Kappillan ta' Sannat, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinijiet tiegħu kienu Ġwanni Duminku Aquilina (21), bin Salvu, u oħtu Roża (21), mart Frangisku Fava, it-tnejn miż-Żebbuġ. Huwa żżewweġ lil Anna Attard, bint Filippu u Margerita, fid-9 ta' Settembru, 1731, fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Berkilhom iż-żwieġ Dun Wistin Debono (26), waqt li x-xhieda kienu Frangisku Zahra u Abram Zammit, it-tnejn miż-Żebbuġ. Huwa

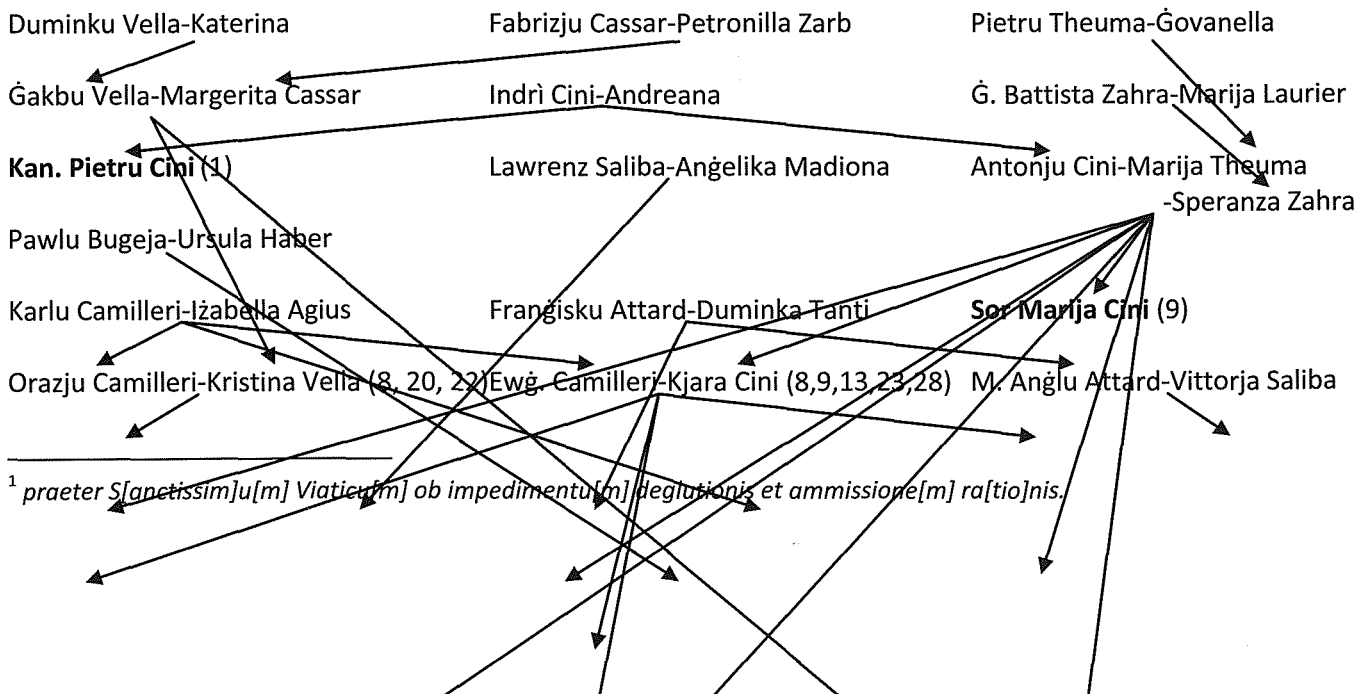
miet fiż-Żebbuġ fit-12 ta' Jannar, 1761, ta' 52 sena, u ndifen fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Martu, Anna Attard, twieledet fiż-Żebbuġ fid-9 ta' Novembru, 1707, u tgħammedet fl-istess jum mill-Kappillan Frangisku Vella fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ. Il-parrinijiet tagħha kienu Ġwanni Battista Marchese u Marija Madiona, mart Lazzru, it-tnejn miż-Żebbuġ. Hija mietet fiż-Żebbuġ fit-12 ta' Marzu, 1779, ta' 75 sena, u ndifnet fil-Knisja Parrokkjali taż-Żebbuġ.

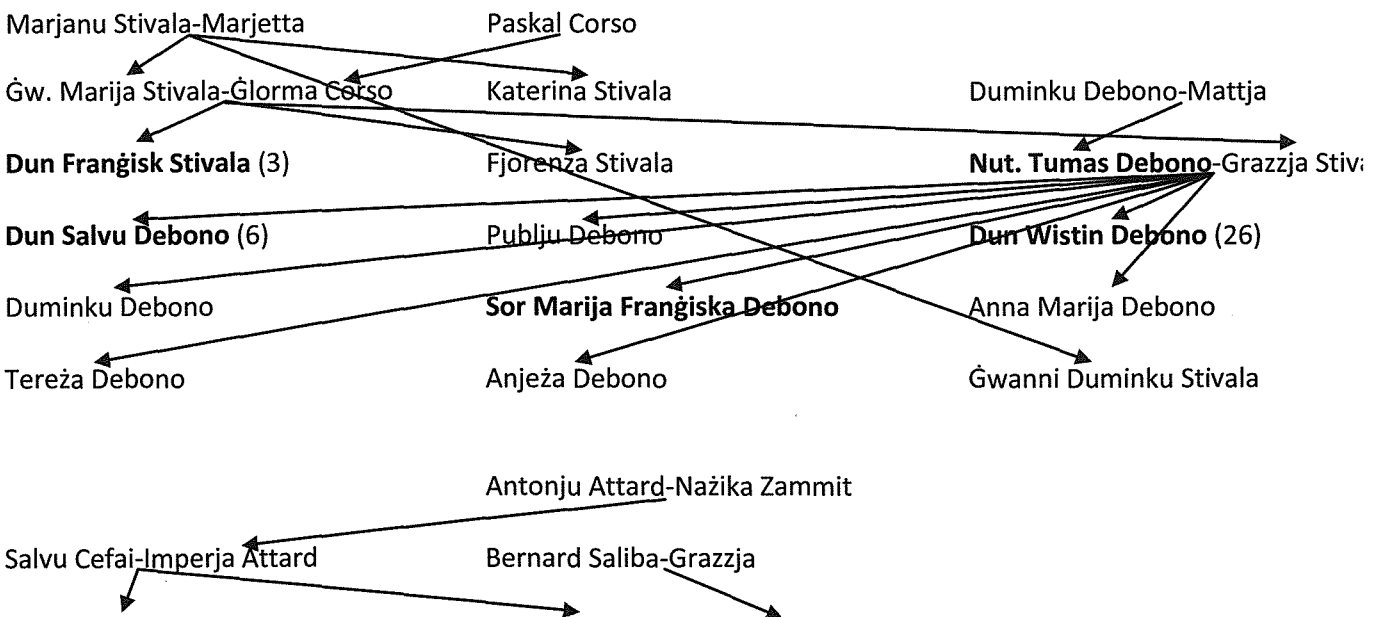
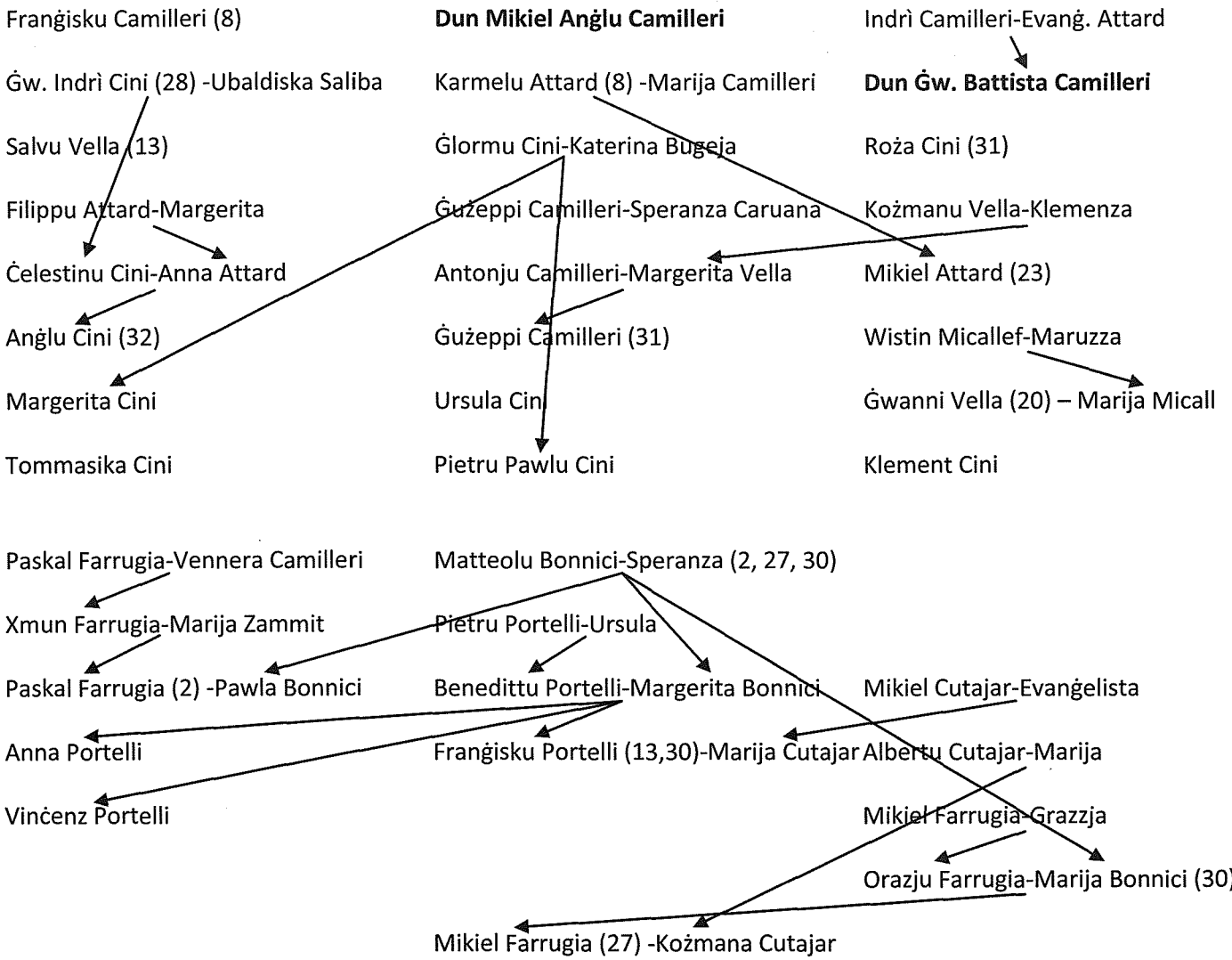
Ikompili s-sena d-dieħla.

Abbrevjazzjonijiet

- A.K.A.: Arkivju Kurja Arcisqof
- A.K.M.: Arkivju Katidral Malta
- A.P.I.: Arkivju Parrokkjali Imqabba
- A.P.K.: Arkivju Parrokkjali Katidral (Għawdex)
- A.P.N.: Arkivju Parrokkjali Nadur
- A.P.Għarb: Arkivju Parrokkjali Għarb
- A.P.S.: Arkivju Parrokkjali Sannat
- A.P.S.Ġ.: Arkivju Parrokkjali San Ġorg (Għawdex)
- A.P.V.: Arkivju Parrokkjali Victoriosa
- A.P.Ż.: Arkivju Parrokkjali Żurrieq
- A.P.Żebb.: Arkivju Parrokkjali Żebbuġ
- A.P.Żebb. Malta: Arkivju Parrokkjali Haż-Żebbuġ (Malta)
- D.O.: *Documenta ordinationum*
- V.P.: *Visita pastoralis*

Appendiċi Ġenealoġiċi

L-GHOLJA TAZ-ŻEBBUĠ

Mastru Danjel Cefai

Ġw. Anglu Cefai (2)(4)-Katerina Saliba

Marjanu Zammit-Marjetta

Ġwanni Mamo-Antonina

Ferrandu Zammit-Leonora Mamo

Ġużeppi Muscat-Mundika Falzon

Mawrizju Zammit (5) – Angelika Muscat

Ġorg Zerafa-Marija Saliba

Frangisku Cremona-Matteola

Ġwanni Farrugia-Ġulja

Ġużeppi Buttigieg-Marija

Ġl. Cremona (4, 7, 16, 25)-Kat. Farrugia

Gaspru Formosa-Madalena

Ġw. Marija Buttigieg-Maria Cremona

Benedittu Formosa-Andreana Cremona (16)

Nazju Buttigieg (7)

Vitor Zerafa-Angelika Cremona

Salvu Tabone-M. Frangiska

Angelika Cremona

Luqa Tabone-Marija Zerafa (25)

Mawrizju Cremona (7)

Xmun Cremona

Kożmanu Cremona

Anglu Cremona

Xmun Zammit-Margerita Cumbo

Lawrenz Saliba-Angelika Madiona

Marija Cremona

Salvu Cutajar-Marija

Leonardu Abdilla-Andreana

Xmun Mintoff-Angelika

Vincenz Abdilla-Grazzja Mintoff

Salvu Zammit-Marija

Alonzu Stivala-Lawrenza

Frangisku Abdilla-Tereza Zammit

Mattja Abdilla

Ġlormu Stivala-Grazzja Zammit

Ġwanni Abdilla-Antonja Zerafa

Nazju Cutajar-Andreana Abdilla

Orazju Cassar-Katerina

Duminku Cassar-Katerina Abdilla

Tumas Zammit-Marija Abdilla

Ġużeppi Galea-Wiġa

Kristofru Cassar-Marija Galea

Antonju Cini-Roza

Indri Cutajar-Agata Saliba

Rużarju Cassar-Marija Cini

Ġ. Indri Cini-Ubaldiska Saliba

Klement Abdilla

Indri Aquilina-Ġovannina Azzopardi

Paskal Muscat-Marjetta Grech

Mattja Abdilla

Luqa Aquilina-Margerita Muscat

Marija Abdilla

Ġakbu Vella-Katerina

Marku Antonju Aquilina-Angelika Vella

Mattew Caruana-Ursula

Girgor Saliba-Lawrenza

Ġwanni Aquilina (17)-Marija Caruana
-Marju Cutajar

Ġwanni Marija Saliba-Marija

Mikiel Saliba-Roza Caruana

Dun Frangisku Saverju Aquilina (18)

Marcellu Saliba (22)

Sor Marija Saliba

Veronika Aquilina

Katerina Abdilla

Ġwanni Marija Caruana-Margerita Duminku Mizzi-Anna Vella
Kj. Ġużeppi Caruana-Marija Mizzi
 Ġwanni Caruana (10)

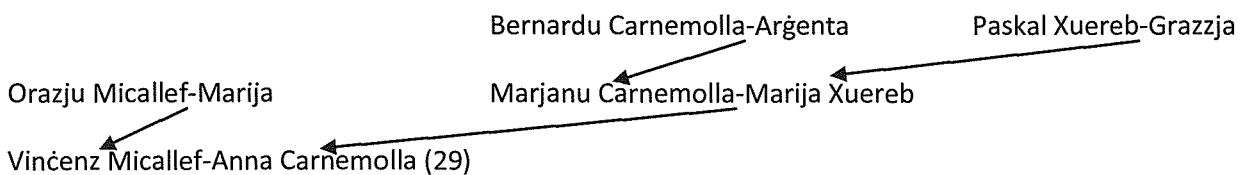
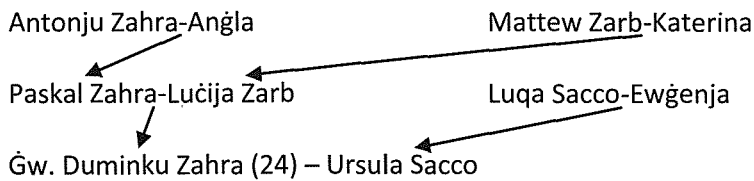
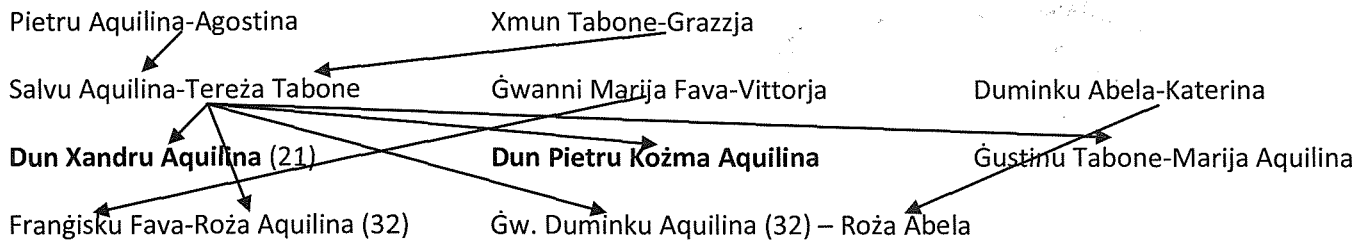
Antonju Portelli-Iżabella Maruzzu Caruana-Marija Farrugia
 Gejtanu Portelli-Petronilla Caruana
 Beninju Portelli (11)

Matteolu Gambin-Grazzja Tumas Mizzi-Grazzja
 Salvu Gambin-Vittorja Mizzi Salvu Vella-Pawla
 Nazju Vella-Katerina Gambin (12)

Ġulju Manuelli-Katerina Ġlormu Bigeni-Margerita Micallef
 Ġw. Pawlu Manuelli-Maria Bigeni Marcellu Cassar-Marija Ġulju Mercieca-Marija
 Ġw. Marija Manuelli (14)-Angelika Cassar/Alberta Mercieca Klement Saliba-Alfonsa (13,23,25)

Ġw. Pawlu Manuelli-Ursula Saliba **Dun Frangisk Manuelli**
 Pietru Klement Manuelli (13) Ġw. Marija Manuelli-Liberata Agius
Kan. Anglu Manuelli

Antonju Vella-Ġulja Anglu Canciun-Imperia
Kj. Pietru Vella-Wiga Sciriha Ġakbu Sciriha-Ġovanella Canciun
 Nazju Vella-Tereza Zerafa Grazzja Vella Indri Zerafa-Ġovanella
Dun Frangisku Vella (19) Marija Sciriha Ġ. Frangisku Sciriha
 Katerina Vella Marija Sciriha **Kj. Ġakbu Vella (30)**
 Ġwanni Marija Vella Duminku Vella Gustinu Vella
 Wigi Vella Katerina Vella Evangelista Vella
 Ġazintu Vella Marjetta Vella Duminku Vella
 ? Vella Salvu Vella Ġużeppi Vella
 Ġovanella Vella Marija Vella Salvu Vella
 Katerina Vella Katerina Vella

1 Hu Fraņġisku Bugeja, Ġwanni Marija, miet fil-31 ta' Awwissu, 1680, ta' sena, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*). Hu h ieħor kien Marju, li miet ta' 8 t'ijiem fit-28 ta' Jannar, 1684 (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*). Oħtohom, Anna, mietet fil-25 ta' Ottubru, 1669, ta' sitt xhur, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).

2 H.C.R. Vella, *The earliest Church Register in Gozo: 1554-1628*, Qormi, Print Right Ltd, 2010.

3 Kull maġhmudija, żwieġ u mewt li sehħet fiż-Żebbuġ hija mehuda mir-registri tal-parroċċa.

4 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

5 H.C.R. Vella (2010), 20.

6 A.K.A., D.O. 5, ff.12 u 209v.: *va in habito e tonsura e serve la chiesa*.

7 A.K.A., D.O. 5, ff.100v. u 209v.

8 A.K.A. D.O. 5, ff.209v.-210 u 301v.

9 A.K.A., D.O. 5, ff.295, 298 u 307.

10 A.K.A., D.O. 5, f. 296.

11 I.X. Mifsud (1757), *Ecclesiasticae Melitensis Historiae fragmentum sacram chronologicam seriem continens*

Dignitatum et Canoniorum trium Insignium Collegiatarum. Malta, Palazz, 9.

12 A.K.A., D.O. 5, ff.444 u 457.

13 Nut. Alessju Apap fl-Atti tan-Nut. Tumas Debono (20.10.1675) f'A.K.A., P.V. Cocco Palmieri (28-29.4.1687), f.520.

14 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

15 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

16 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

17 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

18 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die*

matrimonii.

19 Klement miet fil-15 ta' Jannar, 1661, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).

20 Tommasika mietet fis-16 ta' Jannar, 1677, ta' xhar, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).

21 Ursula mietet fit-18 ta' Awwissu, 1678, ta' erba' xhur, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).

22 Ġwanni Indri Cini żżewweġ lil Ubaldiska Saliba, bint Lawrenz u Angelika, fis-26 ta' Awwissu, 1694, fil-Knisja ta' San Ġorġ (A.P.S.Ġ., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*).

23 Ġlormu Cini żżewweġ lil Katerina Bugeja, bint Pawlu u Ursula Haber, fid-9 ta' Settembru, 1668, fil-Matrici (A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*).

24 *repentine in terram cadens mortu<u>s*.

25 A.P.Ż., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

26 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

27 Atti tan-Nutar Tumas Vella tat-2 ta' Frar, 1706, kif stqarr il-Kappillan Fraņġisku Vella f'A.P.Żebb., *Liber defunctorum, sub die mortis: multaue huic Parochiali Ecclesiae legata posuit et reliquit*.

28 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi*.

29 A.K.A., D. O. 5, f.241v.: *massaro nelli suoi proprj terreni, ditto Ta Soccor*.

30 H.C.R. Vella (2010), 49, s.v. "Stivala, Marianus". Marjanu Stivala miet fit-30 ta' Ġunju, 1649, u ndifen fil-Kappella ta' Santa Luċija ġewwa l-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*). Marjetta Stivala mietet fit-22 ta' Lulju, 1625, u ndifnet fil-Matrici fil-qabar nru 36 (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).

31 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matromonii*.

32 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

33 In-Nutar Tumas Debono żżewweġ lil Grazzja Stivala fit-18 ta' Novembru, 1646, fil-Matrici (A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*).

34 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

35 A.K.A., D.O. 5, f.241v.: *attende alla schola di Gram[atic]a dal P[adre] Priore di S[anta] Ag[ost]ino nella Chiesa di S[anta] M[aria] Ta Savina. Va in hab[it]o curto e tonsura*.

36 A.K.A., D.O. 5, ff.295, 298, 302.

37 A.K.A., D.O. 5, ff.444, 457.

38 A.K.A., V.P. Bonus (12.6.1667), f.800v.: *comp[aravi]t Don Fran[cis]cus Stivala p[re]s[biter] et exhibuit eius privileg[i]a sc[i]l[icet] t[er]m[in]ae tonsurae, 4 minor[um] subdiaconatus, diaconatus et presbiteratus*.

39 *ob mortem celerem; nam cadens sub lapidem eiusque collisum caput*.

40 Atti tan-Nutar Tumas Debono (missier Dun Wistin Debono) tas-27 ta' Lulju, 1682 (J. Bezzina (2013), "Iż-Żebbuġ imwaqqaf Parroċċa 325 sena ilu: 1688-2013", L-*għolja taz-Żebbuġ* 71.8).

41 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

42 A.P.V., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

43 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*.

44 *qui, postquam interfuit missae sacrificio in honorem Beatae Mariae Virginis in templo praesentatae, in via tramortus cadens*.

45 A.P.Żebb. Malta, *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii*.

46 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*

47 A.K.A., P.V. Cocco Palmieri {28-29.4.1687}, ff.551 and 554, u P.V. Cocco Palmieri

- {13.5.1898}, f.558. Fuq il-familja tiegħu, ara isfel taht "Dun Wistin Debono (26)".
- 48 *sub paleis suffocatus pridie et sequenti notato die.* L-aħħar kliem ifisser li d-disgrazzja ġrat il-jum ta' qabel id-data mogħtija (*notato die*), waqt li l-ghada ta' dik id-data sar il-funeral.
- 49 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 50 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 51 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 52 *ob longam infirmitatem.*
- 53 A.K.A., V.P. (22.10.1699), f.428v.
- 54 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 55 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 56 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 57 *ob continuum vomitum.*
- 58 A.P.N., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 59 *ob impotentiam deglutendi non fuit sacro viatico refecta et ob omissionem sensu<u>m nec confessione expiata.*
- 60 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 61 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 62 *a bove tractus.*
- 63 Ara H.C.R. Vella (2012), "Dun Franġisk Manuelli u niesu. L-Ewwel Parti", *L-gholja taż-Żebbuġ* 70.29-35, u H.C.R. Vella (2013), "Dun Franġisk Manuelli u niesu. It-Tieni Parti", *L-gholja taż-Żebbuġ* 71.35-47.
- 64 *sepultum per nos sacerdotes.*
- 65 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 66 Din ma kinitx dik li hemm fir-raħal ta' San Lawrenz, imma oħra fil-limiti tal-Għarb.
- 67 A.P.Għarb, *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 68 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 69 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 70 H.C.R. Vella (2012), 29-31.
- 71 *Inventu[m] cadaver Angeli de Pago Zeitun qui fuit piscator in limitibus (ms. litimibus) huius Sacrae Parochiae, submersum (ms. sumersum) tempestate in die xxv Januarij, integru[m] et recognitu[m] ab utraque Curia, tam laicali quam ecclesiastica, atque bene recognita eius vita Christiana, ad hanc Parochia[m] transmiserunt ut eadem in ecclesia illud sepeliam, q[uo]d illud recognovi et, informatione capta q[uo]d \Ch/r[istia]na et timorata fuit eius vita, illud in n[ost]ra Par[ochia]lli Sacra sepelii. Ita est. F[ran]cisc[us] Vella, Parochus.*
- 72 *ob impedimentum incapacitatis non amplius communicatae.*
- 73 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 74 A.P.Għarb, *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 75 Franġisku Cremona mietet fis-16 ta' Marzu, 1670, u ndifen fil-kripta tal-Kappella tar-Rużarju Mqaddes ġewwa l-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 76 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 77 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 78 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 79 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 80 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 81 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 82 *et voluit ut in propria Parochia tumulari. Ideo eius filius detulit ipsum cum sacerdote qui fuit testis sacramentorum.*
- 83 A.K.A., V.P. 1736.
- 84 A.K.A., V.P. 1744.
- 85 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 86 Il-Kjerku Ġakbu Vella kien mizzewweġ, u t-tfal tiegħu kienu jinkludu lil Govanella, li mietet fil-15 ta' Marzu, 1652, u ndifnet fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Ġacintu, li miet ta' jum fil-11 ta' Settembru, 1656, u ndifen fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Duminku, li miet fit-28 ta' Diċembru, 1657, u ndifen fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Marjeta, li mietet fit-28 ta' Jannar, 1659, u ndifnet fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Wiġi, li miet fit-3 ta' Ġunju, 1665, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Ġustinu, li miet fil-14 ta' Jannar, 1668, u ndifen fil-qabar tal-familja fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Ġwanni Marija, li miet fil-4 ta' Marzu, 1670, ta' 10 snin, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), Katerina, li mietet fit-18 ta' Marzu, 1670, ta' xahar, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*), u Evangelista, li mietet fis-16 ta' Ġunju, 1676, ta' 8 snin, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 87 Katerina mietet fis-6 ta' Frar, 1639, u ndifnet fil-Matrici (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 88 Katerina mietet fil-20 ta' Settembru, 1650, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 89 Salvu miet fit-8 ta' Awwissu, 1653, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 90 Marija mietet fil-5 ta' Awwissu, 1653, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 91 Din it-tarbija mietet fit-3 ta' Ottubru, 1653, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 92 Ġuzeppe Vella mietet fis-26 ta' Frar, 1654, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 93 Salvu Vella mietet fil-25 ta' April, 1655, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 94 Duminku Vella mietet fit-23 ta' Ottubru, 1660, u ndifen fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 95 Katerina mietet fis-27 ta' Marzu, 1664, u ndifnet fil-Knisja ta' Santa Marija Sabina (A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis*).
- 96 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 97 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 98 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 99 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 100 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis a.d. VIII Nonas Februarias, a.D. MDCXXXIX Katarinae Vella, filiae suae.*
- 101 Ara wkoll V.P. 1723, f.661. Dandalona u Modlun kienu kunjomijiet Għawdxin antiki. Dandalona baqa' jidher sa l-aħħar seklu, waqt li Modlun ifakkarna fil-Kappillan tal-Knisja ta' San Ġorġ fir-Rabat (H.C.R. Vella {2010}, 147, 197 u 199).
- 102 J. Vella, *Iż-Żebbuġ, il-Parroċċa ta' Santa Marija*. Gozo, Gozo Press, 1987, 20.
- 103 J. Bezzina (2013), 11, jgħid li ġie ordnat fil-15 ta' Marzu, 1687. Dan mhux korrett peress li kien ġa saċerdot fil-Viżta Pastorali li l-Isqof Cocco Palmieri għamel f'Għawdex f'dik il-ħabta. Id-data tal-15 ta' Marzu, 1687, imsemmija fir-rapport ta' dik il-Viżta Pastorali, tapplika għal diversi mill-Kleru u tirriferi għad-data komuni meta taw l-informazzjoni lill-isqof biex jawtentifikaw il-privileġġi mogħtija lilhom mill-Ordinazzjonijiet tagħhom.
- 104 A.K.A., P.V. Cocco Palmieri (1687), f.546v.
- 105 A.K.A., P.V. Cocco Palmieri (28-29.4.1687), f.554-f.554v.
- 106 A. Ferres, *Descrizione storica delle chiese di Malta e Gozo*, Malta, 1866, 605.
- 107 A. Ferres (1866), 605.
- 108 G.A. Vella, *Iż-Żebbuġ u l-ġrajja tiegħu*, Għawdex, Legion Press 1963, 38-39, u 169. Għall-kopja tat-testament tiegħu, ara H.C.R. Vella, *Katalgu tal-Arkivju parrokkjali* (għadu qed isir), ms. A2029 (numru temporanju).
- 109 A. Ferres (1866), 570-571.
- 110 Informazzjoni ġentilment mogħtija lili minn Patri Godfrey Zarb O.F.M. Cap., Gwardjan tal-Monasteru f'Għawdex. Jiena tlabt li narahom il-Furjana, imma s'issa ma ġejtx mogħti access għalihom.
- 111 INNOTESERET, *Inscr. Mon.*
- 112 *relinquens corpus suum sepeliendu[m] esse in Sacra Matrice Eccl[esi]a p[er] testamentu[m] factum apud Magnificu[m] Notariu[m] Salvatore[m] Cordina.*
- 113 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 114 A.P.Għarb, *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 115 A.P.S.Ġ., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 116 A.P.S., *Liber defunctorum, sub die mortis*; A. Ferres (1866), 589. Il-Kappillan Alessandru Aquilina mietet fil-età ta' 59, u mhux ta' 60 kif indikat fil-iskrizzjoni li ġejja.
- 117 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi*, jagħti x-xahar ta' Diċembru, u mhux ta' Ottubru kif mogħti x'imkien ieħor.
- 118 A.K.A., P.V. Cocco Palmieri (12-13.5.1698), f.556v.
- 119 Iskrizzjoni, isfel.
- 120 G.A. Vella (1963), 177.
- 121 J. Bezzina, *Sannat fi ġrajjet Għawdex*, Għawdex, Parroċċa ta' Sannat, 1989, 210, li kien qed jikkwota mill-A.K.M., *Misc.* 55, f.139v.
- 122 LENITATAE, *ms.*
- 123 CHARITATIS, *ms.*
- 124 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 125 *non autem viatico refectus, quia paulo post redactus fuit incapax ob ammissione[m] rationis.*
- 126 *qui sepultus est in hac Sacra Par[ochia]lli Eccl[esi]a cu[m] consociatione chori cantantis.*

- 127 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 128 *solu[m] extremae unctionis ob incapacitate[m].*
- 129 A.P.L., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 130 A.P.Ž., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 131 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 132 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 133 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 134 A.K.A., *P.V. Cocco Palmieri (28-29.4.1687), f.551 u A.P.K., Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 135 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 136 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.* Huwa tgħammed mill-Arcipriet Camilleri, u l-parrinu tiegħu kien Dun Duminku Bonnici.
- 137 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 138 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 139 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.* Hija tgħammedet minn Dun Gwanni Marija Metallo. Il-parrinu tagħha kien il-Kirurgu Dionizju Schembri.
- 140 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 141 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.* Hija tgħammedet mill-Arcipriet Camilleri, u l-parrinu tagħha kien Dun Matteolu Dalli.
- 142 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis: filia in capillis.*
- 143 A.K.A., *P.V. Cocco Palmieri (28-29.4.1687), f.547 u f.551.*
- 144 A.K.A., *V.P. 1698 u 1729.*
- 145 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 146 Ch.J. Farrugia, *L-Arkivji ta' Malta. Kullana kulturali* (edi. M.J. Schiavone u Ch. Briffa), vol. 67, Pietà, Malta, Pubblikazzjonijiet Indipendenza, 2006, 115.
- 147 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 148 Xi haġa kurjuża li tidher ripetuta għal diversi sekli fir-reġistru tal-magħmudija hi li hafna drabi t-tarbija tibda tissejjaħ jew bit-tieni jew bit-tielet isem li jingħatalha. Dan hu vverifikat minn studju li sar minn meta ħadt fil-kunsiderazzjoni ż-żwiġijiet u l-imwiet tal-istess individwi.
- 149 A.K.A., *V.P. 1744.*
- 150 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 151 *in hospitale huius Insulae, qui sepultus fuit in hac Sacra Par[ochia]lli Eccl[esi]a.*
- 152 A.P.K., *Liber baptizzatorum, sub die baptismi.*
- 153 A.P.S.Ġ., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 154 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 155 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*
- 156 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*
- 157 *praeter sac[ramen]tu[m] Euchar[ist]iae ob impedimentu[m] infirmitatis.*
- 158 A.P.S.Ġ., *Liber matrimoniorum, sub*

die matrimonii.

159 *Obijt in D[omi]no Franciscus Portelli, repentina et improvisa morte, quae obruijt illu[m] adeundo eccl[esi]a[m] deustionis causa ad audiendu[m] sacru[m] in visitationemet altaris maioris, unde sanctu[m] no[n] fuerat functus, q[ui]a cadendo e capsula venerandi altaris S[anctissim]i Rosarij, illico et immediate fuerat mortuus, no[n] amplius dando signu[m] vitae.*

160 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*

161 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*

162 A.P.K., *Liber defunctorum, sub die mortis.*

163 *absque viatico ob impedimentu[m] deglutionis.*

164 A.P.K., *Liber matrimoniorum, sub die matrimonii.*

165 *praeter S[anctissim]u[m] Viaticu[m] ob impedimentu[m] deglutionis et ammissione[m] ra[tio]nis.*

Baskal Garage
Motor Mechanic
Garnet Mgarr Road
Għajnsielem
Mechanical Repairs Servicing of Cars
Trucks Heavy Machinery
Vehicle Servicing Both Petrol Diesel
Engine Rebuilding Exchanging
Computerised Diagnostic Servicing
of Cars Trucks
Sales of Spare Parts Batteries

Tel: 21551154 | Mob: 77551154 | Email: baskalf@gmail.com

Baskal GARAGE
 Est. 1972